

B

505-

506.)!

P. X. TERRIS M. MONTAGNA

שנת ה'תקל"ח

ביום ג' ט"ו שבט

ה'תקל"ח

ביום ג' ט"ו שבט

ה'תקל"ח

ביום ג' ט"ו שבט

ה'תקל"ח

ביום ג' ט"ו שבט

ה'תקל"ח

ביום ג' ט"ו שבט

ה'תקל"ח

ביום ג' ט"ו שבט

ה'תקל"ח

ביום ג' ט"ו שבט

ה'תקל"ח

ביום ג' ט"ו שבט

ה'תקל"ח

ביום ג' ט"ו שבט

ה'תקל"ח

ביום ג' ט"ו שבט

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA

B. 505-6

1135076

Venezia 1607
Giovanni di Gara

ספר

מסרות

הנה נח נגלו מצפוניהם והיו
למאורות :

עם פרושים מעולים נשגבים מאד והפירוש פנים מפנים
שונים מחכמים שלמים ורשומים ראשוני ואחרונים וקדמוני'
אחזו שער זה השער לה' לפקוח עינים לדעת להודיע ולהודיע
סדר יישוביהם ומעמדיהם של המסרות כי בנוח יצאו
תבניתם דמותם וצלמם על אופן זה ד' או ג' וכיוצא בזה
מסיגנון אחד ולא על חנם כאשר יחשוב רחושב
כי אם על כוונה אלהית כנראה מתוך
הפירוש :

ואפיריין כמטויה להחכם כהר יוסף בן להחכם הכעלה
כמהר שמואל ז' ריו זלטה אשר
הביאם אלהאור באור החיים
והדפיס :

גם אתם חזקו ואמנו ותנו עיניכם לקנותם כי תועלות רבות
תמנאן וסין טועמם וטעום טעם מן לא ימכר
מלמסם כי מתוקות
מ 76 :

דפס בוניציאה כבית

יואני די גארה

שנת שסז לפק' :

Con licentia de' Superiori.

מסורת א

במעלה המן שהיה לישראל והתועלת
 הנמשך מהמן: וכן

ארבעה וחם הם במקרא

א' וחם השמש וכמ"ס ב' וחם הוא אבי
 פנחס ב' וחם לארזי המלך ד' א"ס יסכבו
 פנים וחם להם זה מורה על ענין המן
 בעבור כי המן בקר' לבן וקר' גר בקר'
 לבן בעבור שהיה מלכין עונותיהם של
 ישראל כמו שאז' וכן בקרא גר בעבור
 שהיה מג' ענייניהם של ישראל וגם סקרו'
 כזרע גר בעבור שהמן היה כזרע
 גר כי כמו שזרע גר לא זכה לזכנו
 לארץ כן המן נסבת משכנכו לארץ
 כמאמ' הזוהר המן היה מגיד ענייניהם
 של ישראל כי א"ס ביה ארזי מחלות' בין
 פני ישראלים על ענין עבד לומ' זה עבדי
 והאח' לומ' זה עבדי ולא הי' ביניה' ער'
 היה המן מגיד כי א"ס היה כמאמ' עומר
 אחד נוסף בבית של מי כמאמ' נוסף
 היה העבר וכן ג"כ א"ס ארס קרם א"ס
 אחת ואיך ע"ס ער' והיה לומ' הא"ס זו היא
 מקודשת שלי שהקדושים הגיעו לתוך
 ד' אמות והיא אשתו והמן היה ג"כ מגיד
 כי א"ס היה כמאמ' העומר נוסף בבית
 האב לא היתה מקודשת וא"ס היה כמאמ'
 בבית הבעל היתה מקודשת וכן ג"כ א"ס
 אשה אחת נשאת אחר מיתת הבעל קוד'
 עב' חדשים טראויה להמתין ונתעברה
 ולדה לז' חדשים א"ס העברה הוא משל הא'
 לומ' משל הב' המן היה מגיד כי א"ס העומה
 בבית הבעל הא' היה משל הא' וא"ס כמאמ'
 בב' הב' היה משל הב' וזהו רומז אליו הר'

וחם שלומר זה המן שנאמר עליו וחם
 השמש וכמ"ס היה מגיד על ענין העבר
 שהוא וחם אבי כנען וכן ג"כ מגיד על
 וחם לארזי המלך שהוא ענין קידושין
 שאז' ערוד קרם אותה וג"כ מורה על
 ענין סולר שהוא א"ס יסכבו פנים וחם
 להם וזהו מאמ' התרגום עבדא דמ' לכא
 יקום בצפרא ירצה עבדא וחם הוא אבי
 כנען דמ' לכא רומז לארזי המלך יק'וס
 רומז על א"ס יפול הא' וכו' ג"כ א"ס יסכבו
 פנים וכו' בצפרא וילקטו אותו בבקר
 בבקר וכו' וחם השמש וירמוז ענין אחר
 כי כמו שהמ' היה נספע מלמעלה למטה
 והיה סבת חבמתם ובינתם כמו שאז'
 לא נתנה תורה לא לאוכלי המן כן עתה
 לא נשאה לנו כי א"ס התפלה שהיא
 סבת הנספע האלהי וזהו אומרו עבדא
 דמ' לכא יקום בצפרא כמי שהוא עבד
 המלך שהוא ה"ב שהוא מלכו של עולם
 יקום בבקר ויטכס ויתפלל:

מעלת חפלת שחרית וערבית

ב ובבקר הם ו' א' בערב תאכלו בסר
 ובבקר תאכלו בסר וכו' וכו' וכו' וכו'
 כלום שהם מדברים על ענין אחר והם
 חברים ג' ביום נטעך תעבשני ובבקר
 זרעך תפחיתו ד' ואני חליך ה' שופתי
 ובבקר תפלתי תקדמתי ה' בערב היא
 באה ובבקר היא שבה ו' ובבקר אמר
 למלך וסימן תרגום לחמ' דחבריה
 אפרחת בצלות' א' ברמשא ובצפרא:
 ורצו כי אחז' על פסוק שאמ' בלעם
 הן עם כלביא יקו' וכארי יתנשא
 לח' וסכב ער ואכל טרף ורם חללי ימתה

גזר ריז רטוס ואחר גזר ריז אמת ולכן
הוא אומ' כי בתפלה תרוהוץ בסיפרא
כלומ' בתיבה וחקימה שהם נכתבו
ונחתמו לחיים וכו' :

מעלת כל הקורא קש על מטתו ובשורת

ג ולא ידע יא במקבא א' ולא ידע
בסכבה ובקומה לבכירה
ולכעירא תרי בעניינא כלומר מולא
ידע הוא בהבכירה והאחרת בכעירה
ג לא ידע יעקב כי רחל גנבה ד ולא
ידע אתו מחומה כי אס הלחם אשר
הוא אוכל י' ה' ולא ידע ואס ונשא עינו
ו' ולא ידע איס את קבורתו עד היום הזה
ז' ויספור חמה אפו ותלהטאו מסביב
ולא ידע ותבער בו ולא יסיס על לב ח'
ולא ידע כי רפאים סס בעמקי סאול
קרואיה ט' עד יפלח חץ כברו כמהר
כעור ג פח ולא ידע כי בכפשו הוא י'ועתה
כי איץ סקר אפו ולא ידע בפס מאר יא'
גס שמס לא ראה ולא ידע נחת לזה מזה
וסומן תרגום אמ' אבונא יעקב שופרך
יתנטייל לקברא ואנא קרבא בגבריא
וכפשך בשגיאות כייחא אמ' רומז ותאמר
הכעירה אל הבכירה אבונא ותסקין
את אביה' ייץ יעקב ולא ידע יעקב כי רחל
גנבת' שופרך יוסף ויהי יוסף יפה תואר
ויפה מראה בגבריא' ולא ידע וכו' אחזל
על פסוק בסכך ובקומך סראוי לומ'
קט' כשימכב וכסיקוס ופירטו חזל זמן
סכיבה לכל זמן קימה לכל ולכן תקנו
לומ' סני פעמי' בבקר וסני פעמים בלילה
וזהו רמז הסקוק לומ' ולא ידע בסכבה
ובקומה כלומ' כשהאיס אינו יודע להס'
בעת סכב הנשמה ובעת הקימה תרי
בעניינא כלומ' סני פעמי' זה האדם אינו
יודע

הן עם כלביא יקו' כשהן עומדין משנתן
סחרית מתגברין כלביא וכארי לחטף
המזכות וללבוס ביצית ולקריות קס ולהניח
תפילין לא ישכב עד יאכל טרף לא ישכב
בלילה על מטתו עד שיהיה אוכל ומחבל
כל מזיק סבא לטורפו כיכר קורא קט'
על מטתו ומפקיר נשמתו ורוחו ביד ה'בה
בא מחנה וגייס להס להזיק הבה לוחס
מלחמותיהם ומפילס חללים וזהו מה
סרמז באו' בערב תאכלו בסר סראוי לו
לאדם לחבל ולאכול אלו המזיקים בערב
בהיותו מפקיר נשמתו ביד ה'בה ובבקר
ישבע לחס כלומ' ישבע מהתור'ומהמזכות
אז יהיה בבקר סכבת הטל כלומ' סהל
ית יזמן לו הטל טל ברכה בעולם הזה
ובעולם הבא סכרו וזה רמז באומרו תרי
בעניינא סיהיה לו הלחם בעולם הזה
ובעולם אבא סכרו וזה יהיה לו בעבור
כי בבקר הוא מרבה בתפלה ובמזות
באומרו בילכטעך תסגסגי ובבקר ירעך
תפריחי ובאי זה ענין בעבור סהנשמה
בכל יום ויו'ונותכת ריז וחשבון לפני הבה
והוא בערב היא באה ובבקר היא סבה
ואז ובבקר היא סבה ואז ובבקר אמור
למלך תפלות ותחנונים והוראות מאחר
סהאל ית החזיר לך הנשמה וזהו אומרס
חדשים לבקרים רבה אמונתך סהאל ית
מחזיר הנשמה בכל בקר ובקר חדטה
ורבה וזהו רמז התרגום לחמא דחבריא
אפרח' כלומ' לחס החכמי' סימנא ויפריח
בעבור התפלה שהס עוסי' בכוננה בערב
ובבקר וזהו רמז מאמ' התרגו' ותרויהוץ
בספרא או במגלה כלומר סאחזל
על פס וקטל דכיאל אכל אביר לך את
הרטוס בכתב אמת אס אמת הוא למה
רטוס ואס רטוס למה אמת אלא קודס

יודע את יעקב בעבור שארזל כמו יעקב
 בקם לגלות להם הקץ בעלמה ממנו רוח
 השכינה אמרתי איכס' ראוי לגלות לכם
 הקץ בעבור כי איך בשמותי לא ק'ולא
 ב' סו'ק' והם הסיבו ווא' כי אעפ' שאין
 בשמותי ק' איך בשמותי לא ח'ית ולא
 ט'ית שהוא חט כי מצאנו החט בלא אף
 כמו שאומר ואחסוך אחר מחטו לי בלא
 אף א'כ אכחמי בלא חטא ויש בלבכוחותו
 הייחוד המעולה כמו שאתה ג'ם מאמין
 ואמרו שמע ישראל ה' אלהינו וכו' לכך א'כ
 מי שאינו יודע לשם ב'קם אינו יודע
 ליעקב וזה רמז כי החל בכבתם כי מנין
 תיבות סב'קם בתורה הם מאתי' ותעשה
 ושלמים בענין אותיות החל וגם תיבת
 החל משותפת עם המנין ופעלה לסך ר'לט
 וטעה תיבו' הם ברוך עם כבוד מלכותו
 לעולם ועד וב' הם השם אלהיכם אמת
 הרי מנין ר'מח כנגד אברין של אדם
 ולכן אמר ולא ידע כי רחל ג'כבתם כי אותו
 שאינו מ'כיל לבוראו ב'קם הוא ג'וכב ליעקב
 ורחל וזה האדם שאינו קורא ק'ם
 כתיקונו אינו יודע מאומה כי אם הלחם
 כלומר שאינו רומה כי אם לבהמות
 שהם אוכלי' ושותים וזה מה שאזל באדם
 בעה' ו' דברים יש בו באדם ג' כמלאכי
 השרת וב' כבהמה אוכלי' ושותים וכו' וזה
 האדם שאינו עושה זאת המכה ולא ידע
 וראי אשם הוא וראוי לישא עונו כמה
 יהיה עונשו שלא ידע איש את קבורתו
 שלמד היום שמו אדם איך ראוי ליגע בו
 וליתן לו קבורה בעבור שזה האדם
 הוא מכלל המאינין והאפיקורוסין
 שאינו מאמין באותו שאל' עליו ולא ידע
 איש את קבורתו עד היו' הזה שהוא מסה
 ארוכנו שאל' שמע ישראל וכו' בעבור כי

בעת עליות הנשמה הטוהרה למעלה
 הם מקיפים המטה של אדם שמי' מלאכי
 חבלה וזהו מה שרמז לענין עוב מלך
 הבטן שהיה מיתר הרפאים שהם מלאכי
 חבלה ולכן נקראו רפאי' שהם קטלנים
 וזהו מה שאמר שמים עיר כל חבל
 ארנב שהחלק והנזק של זה הארנב
 שהוא אשמדאי הם שמים עיר כלומ' שמי'
 מזיקים ומה שאמ' לא היתה קריה לא
 יהיה להם שום רשות לחבל בעבור
 הקריאה ולכן תקנו חזל לקרוא פרטה
 ראשונה מקם על מטתו לסבות הרבה
 כדי לבטל הנזק מאלו הפסים מזיקים יא'
 כי ב'קם יש בהם ס' אותיות ההויה
 כלומ' בקריאה ויש ג' בכל פסוק מאלו
 הפסוקים מתחיל ב'יו ומסי' בכף שהוא
 מנין כו' שהוא עם ההויה כי באלו
 האותיות ההויה שהם שמים הם מבטלי'
 פסים מזיקים ובעבור כי האדם יש לו
 ד' דברים לפנים ואחור ימין ושמאל ראוי
 לומ' עניינים סיבטלו כל הפסים מזיקים
 שהם מסבבי' האדם כלמ' ותלהט סביב
 צרו ובעבור כי הצד לפנים הוא היותר
 נכבד שבו יש הלב כמו שאמ' שלמה
 מכל משמר נצר לבך תקנו לומ' ק'ם שיש
 בו שמים אותיות של הויה שהם היותר
 מעולים משאר האותיות ובעבו' כי הצד
 אינם כל כך מעולים תקנו לומ' שמים
 תיבו' בעד כל צד והוא כנגד הצד האחר
 מיושב בסתר עליון עד כי אתה ה' מחסי
 ולא עוד שהם שמים תיבות ובעד הצד
 האחר שהוא ג' מוכן חבל לא כל כך
 כמו החלק שלפנים אומ' ג' שמי' אותיות
 ג' מעולים שהם בחלק הפנים שהם
 וברכך ויאר וישא שהם שמים אותיות
 ובעד הראש ראוי לומ' ויסע ויבא ויט

שבכל פסוק ופסו' מלו' יש עב' אותיו' פסו'
 עם המפורס' וראוי לומ' חלו' הב' פסוקים
 שיעלה למיץ מאתים ופסה ועשר ולכץ
 אכחנו אומרי' טרחמכא' אידכר לץ קיימי'
 דאברהם בדיל ויעבור היא חסרה וזה
 מה שאחז' כי לירושלם ב' שמות נאמרו
 לה א' אברהם קראה וראה ומלכז' דרק
 שלם מה עשה הבה סתף השמות לשם א'
 וקראה ירושלם פירו' הוא כמיץ יראה
 והוא כגד המאח' ויו' של השמות היוצא'
 מפסוקי' הכזכרי' וזה רמז שלמה באומרו
 הנה מטות של שלמה ששים גבורי' סביב
 לה כי הנה עולה לכך ק' כלומ' בעבור
 הששים שמות ואותיות שאומרי' על הראש
 אח' אים חרבו על ירכו שהוא עולה למיץ
 ריו' על ירכו עולה למיץ הר' ששים שהם
 באחרים לפנים ואחור ימיץ ומאל' שהם
 מאתים וארבעים יבא החרב על ירכו
 כלומ' מיץ ריו' על רמ' וזה ראוי לאומרו
 מפחד בלינו בעבור שמד' של לילית שהיא
 פולטת בלילה כי בלילות חסרה ותשאר
 בלילית לכץ האדם ראוי לומ' קט' ואלו
 הפסוקים בכונה כרי לבטל המזיקים
 והלילית של לילה ולכץ תמצא בלילו' סופי
 תיבות שלשה א' להגיד בבקר חסרך
 ואחונתך בלילו' ב' מפחד בלילית ג' הנה
 ברפו את ה' כל עבדי ה' העומדים בבית
 ה' בלילות וקיימץ תרגום בלילון יעלחן
 ותילפון כלומ' שבמשמרה ראשונה ראוי
 לומ' קט' ופסוקי' ובמשמרה שניה יעלחן
 יעברון לשם ובמשמרה שלישית ראוי
 לעסוק בתורה וילמוד וכגד' חלו' אחז'
 ב' משמרו' הוי הלילה כו' לכץ אותו האדם
 שאינו ששים על לבו אלו הרבירים שהוא
 יסופך חמה אפיו ועצו מלחמה ותלהטהו
 יסביב צרם שהם אלו המזיקים ולא ידע

ותבער בו בעבור פנה האדם אינו יודע
 לכיון ב' קים ובתפלות תבער בו זאת
 החמה ולא ימים על לב ולא ידע כי רפאי'
 עם כלומ' המזיקים שהם רפאים בעמקי'
 שאול קדושה כי בעד קריחת שמע הוא
 יפילם בעמק השאול עד יפלה חץ כבדו
 טבעבור שאינו קורא קט' הוא סבת כזקי'
 באופץ שכל גופו יהיה כחוק וכבדו יהיה
 כפלה החץ ולא ידע כי בנפשו הוא כי זה
 האדם אם הוא עושה טוב אינו עושה
 אותו כי אם לנפשו כ' מע' איוב אם דרקה
 מה תתן לו כו' לכץ הרע שהוא עושה הוא
 עושה אותו לנפשו וזה האדם כי עתה כי
 איך פקד' אפיו בעבור שלא עשה חסיבות
 על זה האיך כי איך עולה ששים א' בעבוד
 שלא כיון על הששים והאחד פקד' ה' אפיו
 עליו ולא ידע בפס' מאד ועל זה העוץ לא
 יהיה יודע בדברים המעולים והמרובים
 והמוספעי' שיבאו מלמכולה גם שמש לא
 ראה זה האדם אינו נחשב לכולם ויהיה
 נחשב כבהמה ולא יהיה לו מותר זה לזה
 דל' מהבהמה וזה כיון מאח' התרגום
 באומרו אח' אבונא ועקב סופרך ותנטייל
 לקברא כלומ' אתה אדם שלא חשבת על
 עבודת השם וחשבת בדברים בטלים
 והרהדת אתר סופרך ויפיק' יודאי זה
 היופי הוא קטנו' לקבר יוכל ולזה ראוי
 להיות נלחם עם הגבורים ועם יצר הרע
 ובה האופץ כפסך וכשמתך ינוח למעלה
 בפסע העליון שלא נפסק ולכץ תמצא
 במע' הע' גדולה והדלת גדולה כלומ'
 שהוא ער פנה האדם קיום מצות בוראו
 וכשהוא בלתי שומע מצות בוראו יש לו
 עדי שהוא עושה האל ית' שאל' אדם עשוק
 בדם כפס' ער בור' ינוס אל יתמכו בו פד'
 של אדם וע' של עשוק הם זעירות כלומ'
 מהאל הוא

וברחוב העיר כו פס ביתו ולא נמצא ולכן
 יעקב ראה אלו הנ' דברים בלבן בקע
 יעקב לולך לו במצות בוראו ועכ"ל מהו
 עומד בכער לא היה עומד מלקרוא לא
 יוס ולא לילה ומה היה קורא אזל ספר
 תלים והב"ה עומד עליו לסמרו ולסומעו
 ועל זה הית' מתרעמ' אסתר המלכ' כשהי'
 בבב' הכלמי' והלכה ממכ' הסכיכה אז אמר'
 אל' אל' למה עזבתני ואת מה אומר' הלא
 ידעת אלהי עולם ה' וחינו ככנס במקום
 פסס כלמים וטיכופי לזה הסיבה ואמרה
 אעפי' סאתה הפס היית קדוש אעפי' לא
 הנחת מלשמוע ספר תלים ליעקב כשהי'
 בבב' לכך ואעפי' פסס היו גלולי' וכלמי'
 רבי' נזם וסב תהלות ישראל ח"כ נמצא
 לפי זה סועקב אבינו היה קורא והוגה
 בתורת ה' לילה גס יומס וזס חד בתורה
 וכו' ואח' יעקב מאחר סאני דואה לבן
 דעתו בלתי רבויה אצלי אלק' ואעזבהו
 נזם בתרגום לית תרעא למתבע באופ'
 פנכטרך לבקשהו ממקום למקו' ומפתח
 לפתח
 למעלת חבדית מילה :
ה ו ב ש ר הם סמוכה ח' זאת הפעם
 עכס מעצמי ובסר מבסרי
 ב' ואנסי קודם תהיון לי ובסר בסדה
 טרפה לא תאכלו . ג ובסר כיהי בעורו
 סחיץ ונרפא . ד' העורבי' מביאים לחם
 ובסר בבקר ולחם ובסר בערב תרוץ בפא
 ונראיתי והכס עליהם גידים ובסר עלת .
 ז' עור ובסר תלביפני . ח' לחם חמדות לא
 אכלתי ובסר ויון לא בא אל פיוסי' בלפון
 תר' גברא בקדוש' אחסי ותרחיץ לבוסי'
 איסק בחמידותא : גברא זאת הפעם

מהאל הוא תודע הכל ולכן חז' זעירות
 כלומר בהאל דע' :
 פ' ויצא יעקב עמין יעקב עמלכן שבחר ממנו
 ד' ויהנה איכנו חז' ג' ח' וירא יעקב את
 פניו לבן והנה איכנו עמו סתחול
 שלטוס ב' ויחילו עד פוט והנה איכנו פות'
 ג' ויעבור והנה איכנו ואבקשהו ולא נמצא
 חד בתורה חד סכביאוס חד בפתיבוס
 נס' מרגום לית תרעא למתבע הנה יל כי
 יעקב סהי' אטס חס וירא אהיס איך יגכוב
 כסיו ובסי' ובנות בלי רמות לבן עד סלבן
 יוסרהו ואמר ותנהב' את' בגותי בשבוות
 חרב והני' אכור' לחסם לגכוב דעת
 הברות ואפי' לכפרי' א"כ איך מצא היתר
 ופתח יעקב לילך בלי השות ודעת לבן :
 ויל כי יעקב כיון סראה ג' דברים סמורי'
 מיעוט דעת החבר על ישיבת הארס
 בביתו לקח רשות מעצמו וזה כי ראה
 יעקב פני לבן כי איכנו עמו כשהי' הוא
 ללבן לבן הי' פוכה פכוו חמנו ולא הי' חובה
 לראותו וזה כי איכנו עמו סתחול שלטוס
 ב' כי אחח סהי' רועה את' חזן לבן והיה
 עמו ס פניס ולא הי' ישן לילה יום לרעות
 חזנו הוא ופסי' כשהי' הולך בבב' לבקס
 לחס הי' מובא הב' סגור והי' ראוי לסתתין
 עד שיפתח לו הבית וזס ויחילו עד בום
 והנה איכנו פותח' ג' כי אעפי' סהרבה
 פעמים הארט ימצא הב' סגור ולא ימצא
 הבעל הבית דוסק בפתח והולך לבקשו
 ממקום למקום ומפכה לפכה עד אשר
 ימצאהו לפתוח הב' אבל לבן כשהי' הולך
 לאיזה מקום הי' או' א"ס יבא איזה ארס
 לבקשני תאמר סלא רחיתיו מעולם וזס
 יעבור והנה איכנו ואבקשהו בסויקיס

וכו' ולזאת תקרא חסה ביום מאים לקחה
 בקורטא ואכסי קודם וכו' איתסי כי יהיה
 בעור בפשו שחין וכרפא ותרת' והעורבי'
 מביאי' וכו' לבוסין עוד ובשר וכו' איסק
 זריתי' והנה עלה כו' בחמירותא לחס
 חמורות וכו' הברית נקרא זאת סכא' זאת
 אית הברית הפעם תלסון פעמותיו
 מהמילה היא בכר מן הכרדין המעולים
 של אדם והיא עצם מעצמי כלו' מהיא ח'
 מהמזות סכא עליהם בעצם היום כי בג'
 דברי' אנו מוכחי' בעצם באופן שאותה
 המזכה איכה יכולה להרחות מאותו
 היום שתבוא והם בריות מילה כי אעפי'
 שתבוא בשבת ו'טו' וה' דוחין הכל מפני
 המילה ובקטטה זאת הם הוא השבת עם
 המילה שהשבת אומרת אחי גדולה מתך
 שכי שבת הבה המילה אומרת אחי גדו'
 מתך שאתה כדחה מפני וכו' : ולמה
 דוחין בעבור שכתוב בה בעצם היום
 הזה כימול אברהם וכן ג' זה שאל להיות
 בשבת דוח' שבת ומתענין בו בעבו' סכא'
 כי הנפש אשר לא תעו' בעצם היו' כו' וכן
 ג' בעשר בטבת איך כדחה מהיום שיבא
 בעבור סכא' בו בעצם היום הזה והפ' כי
 זאת המילה הי' א' מעצ' מעצמי מהג' עכמי'
 זהו בשר מבשרי בבשר היותר נכבד
 ומעולה של כל הגוף וזה רמז ג' כי
 בוכלו השמי' והארץ וכל שבאס יש בהן
 כ' אותיות וכנגדן וביום הח' ימול בשר
 עורלתו שיש בהן כ' אותיו' לו' שבמזות
 המילה היא יתירה על השבת שראוי
 לרחותה ובזאת המילה אתם תהיון אכסי
 קדם זאת תהיון ב' מן שרומין לכ' שערי
 בינה ש' מט' כמסרו לאר' והכ' לא בא' ל' אר'
 י'ט' ז' ותחסרהו מעט אל תקרי מעט
 ז'ט' והוא מרעה סלא הגיע לכלל הכ'
 121

שערי בינה וכנגדן יש מט' שערי טומא'
 ובשר בסרה טרפה רומז על זה החלק
 מן הבשר שאנו כורתים מן המילה מה'
 טרפה וראוי לזורקו לכלב כלו' הוא החלק
 של סמאל שלכלב עולה למינין כ'בל ונבל
 למינין לבן וז'ט' ז' הוא כבל הוא לבן הוא
 סמאל הוא יב'הר ולכן כשהמילה נעשתה
 הוקרה הטומאה וזאת המילה ג'כ' תועיל
 להסי' הסחין והחמימות של המסגל כ'מ'ט'
 החכם ב'ע' שמבאנו ברי' יחיד בעבור ב'
 דברי' הא' כרי' לעשו' מזכות הבורא ית' ויהי'
 אית ביכנו ובין וכו' ויועיל ג'כ' להסי' אותן
 החמימות והנזק שתבוא מהערלה זה
 רומז וכרפא מהמילה תרפא זאת הסחין
 והחמימות והעורבי' כלו' ישר' פהם ערבי'
 זה לזה ועוסי' זאת המזכה שעורבי' חסרה
 לא די פהם מביאי' הבני' לירי סכנה חלא
 סמביאי' לחס' ובשר ועוסי' סמחו' תרתין
 בפסו' כלו' כרי' לעשות זה הפסו' והחתך
 עוסי' דברי' הרבה מהן תרתין ועו' כי
 כבר הו' ידוע כי האדם כשיעשה החתך
 באי זה מקו' סיהי' יטב ימים הרבה קודם
 שתעלה לו ארוכה אבל בזאת המילה
 תקף יתרפאו ויעלה עליהם גדים ובשר
 ובזכות זאת המילה האכסי' העוסקי' בה
 כאב והבן והמהול והסובין זוכין לתחי'
 המתים וזהו ועור' ובשר תלבישיכי
 וחיים נחסר וכו' והאדם יזכה לתחיית
 המת' כשיעש' זאת המכו' ולא יטמא אותה
 בביאות אסורות כי אדם כשיטמא אותה
 אינו זוכה ל'ב'ע' להקביל פניו סביבה וליהנו'
 מאותה סעודה המעותרת לברי' קי' לל' וז'ט'
 לחס' חמורות לא אכלתי אינו אוכל מאותו
 לחס' החמור של דיקי' או נוכל לפרס'
 מהאדם יזכה לתחיית המת' ל'ב'ע' בעבו'
 סלא יהנה מזה העו' בתאוות גופניות וז'ט'
 לחס'

ב"כ ומן מוצט וזהו מה סכיון ולא סמך
 חליה להיות עמה לסכב חבלה רכז'מאחר
 שהייתי עמה וסכבתי חבלה לא חטא חזני
 לך וכסחנפס המתאו' והיכר הרע רוחה
 כן חוזר ל'ו יחר והו' יוכ' ב'ואו' מאח'סלא
 רפית להטות אזניך חלי' אתמול הטו
 אזניך היום סהו' יוס' ב' והנפס הרברית
 סהו' היכר הטו' מסיב לא אשמע חליך
 בעכו' סהיו' הוא יוס' ב' בו יוכח מסנה
 תורה סבזכות' אנוזוכים ללקט הספע
 האלהי יוס' יוס' ולא ארצה לסמוע חליך
 היום כי הו' יוכ סליחה ותחנכו' וכסחנפס
 המתאו' רוחה כן חוזרת ל'וס' ג'
 וחוזרת הטו' אזניך חלי' למלאת חפני
 ורכוכי והנפס הסכלי והיכ' הט' או'הו'מכת
 הנמנע סהו'ס אבא חל היכלך ואעזוב לא
 כי היום הוא יוס' מיוחד לתורה ולמכות
 ולדרוש לחל יוס' יוס' כמס' ז' כי ביום הנ'
 כבראו המים וז' יקוו המים ואין מים
 חלא תורה וכן ג' כסכתנה תורה על חל
 סיני כיתנה ליום ג' סכא'ויחי ביום הנ'כו'
 ולכן חל סכא'וב חליך' חוזרת ל'וס' ד'
 והיכר הטו' מסיב כי הוא בלתי איפשר
 בעבור סיוס ד' נתלבו המאורות וז'חל
 סהמאורות מארת כת'ופי' סהיוס הד' הז'
 מסוכן לתיכיקו' ולנערו' סמתים באס'רה
 ואז ג'כי בעז' נררים בניס מתים סכא'
 וחבל את מעסה ודיך וכו' ומעסה ידיו סל
 אדם הס' בניו ולכן או' היכר הטוב אני
 רכוכי לחפס דרכי ולעשות על ביתי ולסלס
 נר'רו'ס יוס' כדו' שארתיך התקלה מביתי
 חוזרת ל'וס' ח'ואו' ל'יתבא' כי סכר סכרת'
 ואין לך טענה מספק' היכ'ה מסיב סכבה
 הוא פשוט' כו' הי' הוא יוס' סעומ' הא ומכפר
 לנו חטאינו כי הו'נוס סליחה ולכן אין לנו
 בא' ברוך ה' יוס' יוס' האל העומד לנו'

לחס חמודו'לא חכלתי וזמס התר'גברא
 בקידס'אתסו'זה היהודי סהוא כקדס'בזא'
 המילה וזה אשר תקנו חז'ל אשר קדס
 ידיר מבטן וכרפא יוכה בב' מלבוטין
 כלומ' יוכה בעה'ז ובעה' בוייה מאותס
 סקיבלו עליהס ב' עטרות ח' כנגד נעסה
 וא' כנגד נעמע ובזה יהי' עולה לחמדה
 העליונה' ולאותו האור הכפסן לכדיקל'
 לפת ד לבח:

מחולקת היצו'ט עם היצו'ר:

ע' יום יוס' הס'ז'או'יהי כרברה חל' יוס'ק'
 יוס' יוס' ב' על אשר ילקטו יוס'
 יוס' ג' ואותי יוס' יוס' ירפסין ד' ולסלמי'
 נררי יוס' יוס' ה' ברוך ה' יוס' יוס' ולס'קוד'
 על דלתותי יוס' יוס' ז' ואהיה חלנו' אמוץ
 ואהיה סעסופעי' יוס' יוס' וס' התר'גו' (סמע'
 וארתיך ארחך וכדרך באלהך הויכטיר)
 סמע' ולא סמע אליה לסכב חליה וארתיך
 חל על אשר ילקטו והכיו' את אשר יביחי
 ארחך ואותי יוס' יוס' ירפסין וכו' ורעת
 דרכי יחפסין וכדרך ולסלמי נררי יוס' יוס'
 חלהך ברוך ה' הוי' ואהיה חלנו' כו' כטיר
 לסקוד' על דלתותי וכו' לסמור מ'ע' ראו'
 להבין כי היכ'ה והנפס המתאו' מר'גות
 על היכר הטו' לחמ' לו הטו' לי אזניך ועס'
 חפני ורכוכי וכפ'רט כסארס יוכח מן
 השבת שיש בו נפס יתירה וז'ס ויהי
 כדברה רכו' הכפס המתאו' והבהמית חל'
 יוס'ק'יר ליכר הטוב יוס' יוס' כלו'מאח'
 סעש'ת רזונך אתמול סהי' סבת האוי'
 סת'חזיל יוס' יוס' ללכת אחרי ולסמור'
 עכיו' ויוס'ק' רכו' היכר הטו' מסיב לה לא
 אשמע חליך בעבור סאת'חזיל היותי עם
 הנפס היתירה והחכמה ואין אשכחה

סוף דבר הכל כשמע ואני רומז ענין זה
בפסן לריח שמניך וכו' ובזה האופן יזכה
האדם בכל ימי השבוע :

פרשת שמות הולדת מרעה ומעלתו:

ז' ירחים ד' הא' ותרא אותי כי טו' הוא
ותפסנו ג' ירחים ב' וממגר

תבואו' שמע וממגר גרם ירחי' ב' במספר
ירחים א' יבא' ד' תספור ירחים תמלאכה

וידעת עת לריתה וס' תר' (טבותא
דמשא כתיחד בסלימותא) ידע הוא מש

ז' כי משה נולד לפס' חדשים ויום ח' ולכך
יזכר אמו הטמינתו ג' ירחים בעבנו כי

המזרי' היו מוכי' אותו עת שהאוסה היתה
הולכת לטבילה ומאותו היום והלאה היו

מוכיס ט' חדשים והיו הולכים לבית האשה
ההרה לראות מה היתה לריתה ולכך

יזכר טמנתהו ג' חדש' ולא יותר שלא
יכלה עוד הכפינו וז' וממגר תבואות

שמע כי שמע רומז על מרעה באומרו פני
משה כפני חמה ופני יהושע כפני לבנה

ועור כי שמע עול' תר' המסר מהם תר' ג'
ממות כשאר למיני כז' שהו' מיני האותיו'

שבאפא ביתא והוא כי באג' האותיו' כאלמ
התר' ג' ממות ולכן אמר שמע ממגר עול'

למיני ב' שהוא רומז על משה שאזל ראשו
כתס פז'ה משה שמע על הר סוני לקבל

התורה אס כן ממגר תבואות שמע כאת'
על מש' (זה כיון גרם ירחי' שאחזל סיוכב'

כתגרטה ואחר הגירוש כלקחה יזכר
ועתה למשה וז' כי האל ית' סבב שבזה

החשבון והמנין של הלירה לא בא אליו מנ'
אדם במספר ירחי' א' יבא כי איך טוס אדם

יודע לכוי' המע' של קלרה וז' הא' לאיב
האס

תורת ביום ה' והיזר הטו' משיב ואומה
ודאי היום יום' בהכרח אעשה ואמלא

דבריק אבל מה אעש' שמחר הם מוכיאי'
ספר תור' ואמרו חכמינו זכרם לברכה כי

אסו' לו לאדם לקרוא ב' סת' עד שיחזוה
ויסדר פרשיותיו עם הזיכור ב' מקרא' וא'

תר' ואיך אעשה אס לא אסדר אותה היום
כדי שארע הסדר כראוי שאס קרא יקרה

שמחר אכי קרוא עם המלך לקרוא בסת'
ולא אעלה בעבנו כי לא סדרתי הסדר הי'

קבה לקובר סני' שא' מג' דברים שמקדרין
חיי' האדם מי טמוסדין כוס של ברכ בירו

לכרך ואינו מברך ומי שקראו ס' ל' סת'
ואינו עולה וכו' א' ח' ראוי להיו' אכלו אמו

ואהיה' פעמועים יום' יום' וחוורת'
ליום ז' לו' היום יום' תכונה והפנש הפכלי

ויז' הט' משיבין ואומרים היום א' לשמוע
אלך בעבור כי היום אנו ראויים לילך

מחיל אל חיל לקום בבקר ולהתפלל לאל'
ולאחר התפלה כריך האדם להגור למתני'

חברת התלמידים והחבמי' לשמוע מהם
חכמה ותורה כי זהו סוד הכפע היתורה

שים לו לאדם בשבת כי בשבת הוא ינוח
מעמל ויביעה הגופנית ויכנס בפרדס

החכמי' וז' לסקוד על דלתותיו יום' וז' ש
התר' (שמע ואתקי' ארחד) שמע א' החוקי'

והמשפטי' בכל יום ויום וכדה לדרך תקח
לא יין ולא מרק' כאש' אזל טוב יום' א' לפני

מיתתך שא' אתה יודע באי זה יום ימותי'
(וכדריך באתך הוי כטיר) פי' כשהאר' בא

לעז' טרם בואו' כסבע לפני ית' שלא
יעסוק לילה גם יומ' א' בתורת ה' ובקיום

מכותיו ועז' בא התרגו' ללמדנו ענין זה
סכסמור מכותיו ית' וסכקיים סבועתנו וז' ש

הוי כטיר מש' בקימי כעשה וכשמע ולא
כשאר פי אס כשמע כ' המס' הכתו' בקהלת

פר' וירא ענין בנות לרש וענין דות ויבאר
איך הנהיג הסכים למה שרצו בעבור
מה שנמשך ממנו :

ט בל לה הוא ד' א' ותסקין את
אביהן ויז בלילה הוא ב'
ויסכב עמה בלילה הוא ב' ויק' בלילה הוא
ויקח את סתי נסיויר' וימלט בלילה הוא
וסימך תרגו' (סתה' כומיך וקס' ואסתזיב)
ירצה דפתה על ותסקין את אביהן וכו'
כומיך ויסכב עמה בלילה הוא ותרגום
ויסכב כומיך וקס' ויקס' בלילה וכו'
ואסתזיב על וימלט וכו' רכזנו טככל
המקומות אומ' בלילה ההוא אכל בלאו הו'
מקומות אומ' בלילה הוא שהוא מכויף
כי הוא חוזר על ה'בה בעצמו סהסכים
באותו הפועל והוא כי בנות לוט עשו
אותו הענין וה'בה הסכים עמך סיכא
ממנו דות סכא ממך דוד והמסיח מזרעו
כמו שאומרים זל' זכך יעקב ססכב עם
לאה יכא ממנו יסכבר שהוא היה יודע
עתים ויודעי בינה גם כסיעקב קס'
בלילה הוא וימלט את השבטים והסכים
עמו האל גם דוד כסמיכל עסתה אותו
הפועל כמו תרפים מראשותיו וכמלט דוד
והסכים האל וזה אומר התרגום סתה
כומיך סכל אלנו העניינים לא היה כי אם
בעבור אותו שהוא מאיר ויקום ויטעיף
את ישראל שהוא משיח כרקנו אז ירמוז
כי כשהאר' יסכב בלילה ויהרהר ברברי
תורה ובחכמה יקום בבקר בלא
זקך ויהיה שלם בגופו ובממונו
וימלט ואיסתזיב :

האם איפשר לטוס ארס לידע ולספור
הירחים ולידע עת לידתנה אלא האל ית'
לברו וזה סכיו התרגו' וטובותא דמ'מ'שאן
כלומ' טטוב המעולה והככבר של משה
אדוככו כתייחד בסלימותא משא' האכטי'
והחכמים והכביאים שלא קס' אים כמוהו
ולא יקום וכו' :

פ' ויטב אהבת יעקב ליוסף ויבאר כמה
מיני אהבה יש

ח ארוב ד' אוישראל אהב את יוסף ב'
וייראו אחיו כי אהבו אהב
אביה' תרי בעניינא' ג' ותחת כי אהב את
אבותיך ד' והמלך סלמה אהב כסוי' ככריו'
וקימך בלסוך תרגום (וישראל רח'ס
ואת'רע מלכא) ידוע כי האהבה תה' בר'
פני' א'אהבת החכמה והיא האהבה
אשר אהב יעקב ליוסף כי מסר לו כל מה
מלמד משס ועבר כמו שאח'ל' ב'אהבה
טבעית והיא האהבה שאמ' ויראו אחיו
כי אותו אהב אביהם ג' אהבת המעלה
והמכות והיא אותה אשר אמ' ותחת כי
אהב את אבותיך ויבחר וכו' ד' היא
אהבה בופנית והיא האהבה אשר אהב
המלך לכסים וזה רמז התרגום פמכל
האהבות אשר הם בעולם לא אהב הע'
לישראל כי אם בעבור התורה והחכמה
והמכות אשר נתן להם וזה תרי בעניינא
פמכל ד'אהבות אשר הם במציאות לא
בחר כי אם בשתיים והיא אהבת החכמה
ואהבת המכות וזה מה שאומ' לישראל
דח'ס' ואת'רע מלכא המלך הק'בה
בחר ואהב את ישראל מלך קבו'
המכות כו' :

מהם כל תענוג שלם עד סיה' מאכל
 שולחן המלך וזה מה שאת' במלכים
 וחבירו בדברי הימי' כלומ' מי שהוא רודף
 אחר אלו התענוגים בודאי יהיה דבר
 בלתי מקוים אבל יהיה ענין סבור ובלתי
 קיים כי בדברי כמו ידבר או בדברי
 הימים הם דברים של ימים ולא דברים
 של קיום כי זה האדם שהוא רודף אחר לו
 המאכלות ויחשוב כי לא כברא זה האדם
 כי אם לאכול ולשתות בודאי זה האדם
 כסיהיה במבחר בריאותו יקרה לו אי זה
 חולי באופן שיתעב כל המאכל' והעירונ'
 וזה מה שאמר וזהמתו חיתו לחם ולכץ
 ראוי לו לאדם להיות מאכלו נפש תאוה
 כלומ' יסתפק בהכרחיים ויטבע בנפש
 תאוה כמטעם המלך ע"ה תאוה נהיה
 תער' לנפש כי מי שהוא מטבר על התאו'
 הגופניות בודאי זאת המרה תערב לנפש
 הממסלת וזה רמז התרגו' (סלא בנפשו
 כיקורה דחבריה) כלומ' מי שהוא אוכל
 להעמיד נפשו וכדי סיחיה ויסתפק
 במוכרח יהיה שולחנו ע"ס הדריקים
 ויהיה מאותה הסעודה סעודת הבה
 לעשות לדריקי וגם יהנה מזון הסכיכה
 כמו שאומ' ונהנין מזון הסכיכה וכו' ואלו
 הם החברים וזה ב"כ רמז והעוף ירב
 כלומ' האל'ית' ברא זה העולם מכל מיני
 עופות וחיות ואותו שהוא ממלא בטנו
 מהם יהיה אחריתו שהעוף אוכל אותם
 סיהיה נבלתו כדומץ על פני האדמה וזה
 האדם שהוא עושה זה הענין אינו נחשב
 כי אם לבהמה ולעוף וזה ת"ש זאת תורת
 הבהמה והעוף כי אחריתו כמו בהמה
 ועוף מט' התרגו' סגיאיות מיכלא לארעא
 כי מי שהוא מרבה המאכל אינו כי אם
 בעבור הארץ והתולעי' וזה מט' חזל מרבה

פר' בקץ יבאר כי אדם לא ירדוף אחר
 המות ות ואחרי המאכלים הגס' והתענוגים
 כי יבא לו הרוק בטנו :

יובסל העליון מכל מאכל פרעה מעשה
 אופה והעוף אוכל אותם מן הסל
 מעל ראשי' מאכל ד' פתוחים וסמוכים א'
 מכל מאכל פרעה ב' ומאכל שולחן
 המלך במלכים וחבירו בדברי הימים
 ומאכל שולחנו ג' ד' וזהמתו חיתו לחם
 ונפשו מאכל תאוה וסומץ תרגום (סלא
 בנפשו כיקורה בחבריה) : והעוף ג' א'
 והעוף ירב בארץ ב' והעוף אוכל אותם
 ג' זאת תורת הבהמה והעוף וסומץ תר'
 (סגיאיות מכלא לארעא) : אוכל וסניס'
 חסרי א' ולא ידע אתו מאומ' כי אם הלח'
 אשר הוא אוכל ב' והעוף אוכל אותם ג'
 נהיה כאשר יחלו הרעב והכה אוכל י' אם
 הנועו וכפלו עלפי אוכל' ה' ג' איש שלומי
 אשר בטחתי בו אוכל לחמי' י' ימירי
 את כבוד' בתבנית שור אוכל עשב וסומץ
 תרגו' (רשב'ק מכלא ובחלמא' כפיל'
 אתרבר' ביקר') רשב'ק ויעזו בגדו אכלה
 מכלא והעוף אוכל ובחלמא והיה כאשר
 יחלוס כפיל אם הנועו וכפלו אתרברב
 איש שלומי וכו' אוכל לחמי הגדיל
 עקב ביקרא וימירו את כבודם וכו' ירצה
 כי האדם בזה העולם לאינו ראוי להקפיד
 על המתותות וללכת אחר המאכלי הגס'
 ותענוגים כי כלם באמת הם פתוחים
 וסמוכי כי מי שהוא פותח את פיו לעשות
 הלעטות ולרדוף אחר מאכל מלכים הם
 בודאי סמוכים ולא סומכים כי אינן להם
 מעכזם סמך כי אם מאחר וזה מה שאמ'
 ובסל העליון מכל מאכל פרע' בזה העולם
 יש בו כל המאכל וכל תענוג ומי שהוא לוקח

בשר חרבה רימה וזה ג' כרמז בזה
העסקו כי אם הלכת' אשר הוא אוכל והוא
כי הכדויק אינו אוכל כל זכרו אבל להחיו'
כפשו והוא עוזב המותרות ולא ידע כי אם
הלחם כלומ' אינו אוכל כי אם לחם דר' ומי'
לחץ כדרך כל בעלי תורה כי אם לא
יעשה כן ודאי הע' א אוכל אותם ויהיה
אחריתו רע כי מי שמלא כפשו וכריסו
מכל מאכל לא יהיה כי אם כאותו אשר
יחלו הרעב וההנה אוכל ויהי' אותו המאכל
לא יותר מד' פעות כי תכף ירעב ויבקס
אוכל כי המאכל אינו כי לפה ולחוט
הטעם וזה מה שרמז ב' אם הנושו וכפלו
על פי אוכל אבל האיש שהוא בעל סכל
וגדויק אוכל לחמי כלומ' ביה הכרח ולא
המותר ואז בודאי נחשב כבהמה וכסור
אוכל עשב וזה המיר כבודו בלא יועיל
כי אותו הזמן שהפסיד לרדוף אחר
המותרות ואח' לא יועיל היה לו להפסידו
אחר החכמה והתור' כי היא המביאה את
האדם לחיי ער ולמעלה העליונה וזה מה
שרמז התרגום דשביק מיכלא כלומ' מי
ס הוא מניח ועוזב המאכלות הנכות
והמותרות ואוכל בזה העולם די ספוקו
ואינו עוט' עיקר באכילה לא כאיש חולם
וזה מ' ובחלמא כפול יהיה גדול ומעולה
| בע' זה מה איתרברב ביקרא :

למחנה וכו' ו' ומשה בן מאה ועשרי' שנה
במותו ז' ומשה איש אל'ים ובניו יקראו על
שבט הלוי דברי הימים • וסימן בלסוף
תרגו' (רעיא ימלל ויעבד ביתא ומשכנא
ולא ימותין בפ'טא) רעיא ומשה היה
רועה וכו' ימלל ומשה בן וכו' בדברס אל'
פרעה וכו' ויעבד ומשה ואהרן עשו וכו'
ביתא ומשה עלה מה תאמ' לבית יעקב
וכו' ומשכנא ומשה יקח את האהל וכו' ולא
ימותין ומשה בן במותו כו' בפ'טא ומשה
איש האלהי וכו' יקראו על שבט וכו' ראו
מתרע כי הכביא ראוי להיות לו ז' דברים
ואלו הז' דברים קנאס משה ארוכני
בתכלית השלימות מהן סלא קנה אותם
פוס נביא אחר ראשונה ראוי שיהיה ספל
רוח וזה מה שאמ' ומשה היה רועה כלומ'
סלא הלך אחר גדולות אלא כהנעבמו
במדת השפלות כמו פעשה יעקב שהיה
רועה ומתוך זה השפלות הגיע למעלה
גדולה סהלך אל הר' אל'ים חורבה כי
אומרים חז' סקפכה לו הארץ והגיע
לידיעת השם הנורא והוא כי חורבה
עולה למכין רטו והתיבה היא אחת והוא
למנין ר'ו והוא כנגד ירו סקרא אברהם
אבי' ה' יהא סהוא עולה למנין ר'ו וכך
תמצא חורבבו סהוא כמנין ר'ו וכך
יעבר סהוא ר'ו כסמפריז ע"ב סהוא סס
הסס וזה הוא סס המפור' והוא סס אהיה
אשר אהיה וזה מ' משה לישראל כשעת
מותו אמריך ישראל מי כמוך כו' אשר חרב
באותיך כי יס לתמו' איך אמ' משה לישראל
ואשר חרב באותיך כי זאת הברכ' ניתנה
לעשו ולא לישראל כי אמ' ועל חרבך תחיה
ומשיב הזוהר ואח' כי זה החרב כאמ' על
חרב הברית שאמ' עשה לך חרבות כורי'
וזאת היא המעלה והגאולה שהיה להם
לישראל

יבאר מעלת משה ע"ה איך נתעלה על כל איש
המין אנושי וכל הנבראים וזה כמד
המעלות שנמצאו בו:

יא ומשה ז' רים פסוק א' ומשה היה
רועה וכו' ב' ומשה בן שמוני'
סנה וכו' ג' ומשה ואהרן עשו את כל
המופתים כוד' ומשה עלה א הא'ים כו' ה'
ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ

לישראל על האומות כי יש להם ברית קדם
 זהו המילה כי פס הפס חקוקה בו או
 וכוכל לומר ואשר חרב גאותך כלומ'
 אשריך ישראל שהם תמיד הוא יוסיף
 מיד האויבים וכותץ לך הגאווה ואומ' כי
 בחרבך כוסעת כי הלא ית בלי חרב וחי'
 יוסיף את עמו כמו שאמ' כי לא בחרב
 וחסות יוסיף והוא כותץ הגאווה לישראל
 שאומ' כי בחרב גאותם כלומ' במכות
 ובתורה מכיתנה בחורב כושעו מיד
 כריהם המעלה הב' ראוי סיהא הנביא
 כח הרבור ובעל לשון מרברת גדולות
 וראוי ג' כ' סיהיה גבור לכפוש את יכרו
 וזה היה למטה כי כשבא לכלל סמונים
 סנה כבש את יכרו והי' פרוס מכל האונות
 הגופניות וזה מה שאמ' בדברס ל פרעה
 שזאת היא מלשון ידבר עמים תחתנו
 כלומ' שסיבר וריכא את פרעה ר' היבש
 הרע או כוכל לומ' כי אעפ' שהיה מטה
 ארוכנו כבד פה וכבד לשון כי היה חזק
 מן הראוי ולמה השיבו השם מי פס פה
 לאדם או מי ישן אלס כי בורחי לא תפול
 סימה בהערר אבל הבה אמ' למטה אני
 הייתי סבה לזה כרי שלא יאמרו הטוע'
 און להפלא אס מטה רדפו אחריו ישראל
 כי בעבור כח רבורו קרבו ופתס לכץ
 השיר ממנו כח הרבור כרי שלא יאמרו
 כי לא באו אחריו לא מתוך ראותם אמות
 הדבר וזה מה שאמ' וירא ישראל ויאמינו
 בה ובצעה עברו וזה שאמ' כאן כי
 אעפ' שחסר ממנו כח הרבור החיכוכי לא
 חסר ממנו הפנימי כי הפנימי היה כ'כ'
 מעולה כי תקף שהיה מדבר היו דבריו
 כשמעיס הן אבל השי' הן אבל כל העם
 וזה מה שמכינו בענין קרח כי אמ' ואם
 בריחה יברא ה' וסו' וכת' בתריה ויהי

ככלותו לדבר ותפתח הארמה וכו' א' כ'
 מטה בתכלית הסלימות בדבור וזה
 בדברס אל פרעה מעלה ג' ראוי סיהיה
 גבור וזה מה שאמ' ומטה ואהרץ עטו
 את כל המופתים האלה לפני פרעה כי
 אעפ' שהיה לפני פרעה לא היה מפחד
 כלום ממנו ועסה כל מה שכוונה אעפ'
 שאמ' מי אכפי כי לך אל פרע' הנה כשהי'
 לפניו נתחזק ועסה אתכל המופתי' מעלה
 רביעית היא מעלת התורה והוא כי
 אומרים חז' מפני מה אמ' לרוד ל' תתמר
 במרעים ולא אמ' למכנח או מזמור כ'מס'
 במקומות אחרים ומסיבים כי ימי דוד
 היו כשאל' כי אומרו חז' זה ספר תולדות
 אדם כי ראה אדם דוד וזרסו דוד
 ופרכסו ער טראה לרוד שהיה ראוי ליבא
 כפל וראה כי היה ראוי להיות אדם גדול
 אמ' לפני הבה סיקח סבעים סנה ממנו
 ויתנס לרוד ולכץ אמ' לרוד לך אכני אומ'
 דוד כי מאחר סימך הס טאולי לך ראה
 לשמור שלא תתחר במרעים ולא תלך
 בדרכ רעים כי חס ושלום יהיו כחזיר
 ימך כו' וכץ מצינו שאמ' מטה ימי סנותינו
 בהם סבעים סנה ואמ' משח על עכמו כי
 סנה מזה העולם סבעים סנה ואם
 בגבורות סמונים סנה ורהבס עמל ואון
 כלומ' כל ההכחות של זה העולם הס' און
 נכזב ואין דבר אחר כי אם הסגת התורה
 והקדושה וזהו מה שאמ' ומטה עלה אל
 הלי' כי כשבא לכלל סמונים פירס מזה
 העולם והלך אחר התורה וזה מה שאומ'
 שלא נתן רשות למטה להלך כמו סעסן
 האהרים כי אמ' ואתס לכו לאהליכס
 ובמטה כתיב ואתה פה עמוד עמרי
 שמכאן והלאה השי' מעלה גדולה
 מהתורה ועזב כל הכחות זה העולם

מעלה ה' היא מעל' החכמה כן מעלה קנה
 חכמה יתירה על שאר החכמים כמו
 שאומ' ל' כי מצינו שמעלה כקרא אבי אבי
 אבי ג' פעמים כמו שאומ' הפסוק בדברי
 הימים והוא אב בתורה אב בחכמה ואב
 בכבוהא וזה רמז באומרו ומעלה יקח את
 האהל כי אומר קודם לכן כי ישראל
 התנכלו עדי' כמו שאומ' ויתנכלו בני ישראל
 את עדי' בחורב וכת' בתריה ומעלה יקח
 כי אותה המעלה שהשיגו ישראל כי כלם
 היו כביאי' והשיגו ג' עם המפורסם הוא
 רמוז בחורב וכשחטאו התנכלו מאותה
 המעלה והמדרגה ולקחה מעלה ארוכנו
 וזה מה שאהלל כי ב' מלאכי' היו לו לכל א'
 מישראל א' כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע
 וכשחטאו נסתלקו מהם א' ומעלה יקח
 את האהל רמז לאהל החכמה טקנה
 על כל שאר הכביאי' וזה מט' א' חכ' ואח' קתי
 מן הנוח אשר עליו כלומ' מאותו הקלק
 אשר לקחת מישראל אבי כות' ל' הזקנים'
 מעלה ומעלת הכבוהא וזה מט' ומעלה בן
 פמונים מנה וכת' בתריה ולא קם כביאי'
 עוד בישראל כמעלה וזה מט' לא כהתה
 עיני ולא כס' ליחה כלומ' אותו הלוח
 סקבל מיד הק' בה עבו ה' חומשי תורה
 וקירוף פני' מזה מהכ' לא כס' ממנו ולא
 כסל' ממנו טום דברי' מעלה ז' מעלת
 הכהונה והקדושה וזה שמעלה ארוכנו
 שמע' בכהו' גדולה שבעת ימי המילואי'
 והם כנגד השבעי' מנה מהם חיי האדם
 וזה בה כרי' שיהיה שלם בכל המעלות
 והשלמות והיה קרום ופרום מכל הדברי'
 הגופניים וזה מט' ומעלה אים האל' כי
 בג' מקומות כקרא מעלה אים האל' כי
 ראשונה וזאת הברכה אשר בירך מעלה
 אים האל' ב' תפלה למעלה אים האלהים

ומעלה אים האל' ובניו יקראו וכו' כלומ'
 שמעלה היה קרום ומעולה בכל החכמות
 והכבוהא והתורות כי לא היה כמוהו בכל
 הכביאים וזה מה שרמז התרגום
 ב' ברכתא בכלותא לליואי' כלומ' כי הברכה
 היא אמורה מפי אהרן ובניו וגם כן
 הזמירות והתפלות בטע' הדוכן כולן הם
 משבט לוי ובכולן זכה בהם מעלה כדן
 להורות לנו כי היה שלם בכל השלמות
 ולא חקר ממט טום דברי' או בכול לומ' כן
 כיוון לומר שלמה פעמים אים האל' כי
 כנגד ג' זמני האדם והם העלוי' והעמדה
 והירידה ובכולן היה בהן מעלה קרום
 ושלם מראשו ועד סופו מתחלתו ועד
 מותו וזה מה שאומ' התרגום רעיא ימלל
 ויעביר כלומ' הרועה השלם והטוב מה
 יעשה לזאנו ידבר עמם בנחת ויעשה
 להם בימי הקור בית ובקיץ מכסן ואהל'
 ולא ימותו בשבטא ע' כשהוא יכס
 בשבטו לא יכס מכת מות כן עשה מעלה
 ארוכנו עם ישראל כהג' עמהם כמו הרועה
 הכחמץ ולכן אמ' בכל ביתי כאחץ הוא
 ותמיד התפלל עליהם והיה מבקש תמיד
 מקום טוב לישראל וכך ג' מצינו בלשון
 הזוהר רעיא מהימנא :

ענין יועצי פרעה איך יעצוהו ויבאר
 מעלת ישראל :

יב דין כלם יא בצורי לפי דעת בן
 כפתלי בר מה' מהם בסגול'
 א' ויאמר פרעה הן רבי' עתה עם הארץ
 ב' הן עם לבדר יסכנו ג' הן עם כלביא
 יקום ד' הן הוא מטום דרכו ומעמד
 אחר וימחו ה' הן זאת לא בדת אע"כ כי
 ירבה אלוה מאנוס וסימן בלשון תרגום
 סג' :

(סגין עמא כאר' באורחא ראהנא) בפ' חלק כשאת' כל הכן הילוד היחורה תשל כוהו - אחז' ששלמה יועבין היולו לפרעה והס חיוב ויתרו ובלעס ואומ' כי יתרו וסברה זכו בניו להיו' בלשכת הגזית ומסכהדרי גדולה סנא וממשעס סופרי' וכו' חיוב שפתך כרץ בייסורין בלעס מי עץ כהרג וזה מה שאת' הן רבים עתה עם הארץ כלומר כשבא משה לדבר לפרעה ואת' שהס קרא לישראל בני בכורי ישראל וזה להס על הבכורה סלקח יעקב והשררה סלקח מהמלאך וערעה הרשע את' אינו כמו שאת' אומרי' אבל הן רבי' עתה עם האר' הם מהשמות' סבעמים ואין בהם נכונה השיב משה זאת' הן עם לבדר ישכון כלומ' רשע אתה אומר שהס עם הארץ ראה מה שאת' חכירך בלעס סקראס ראס כי מראש בורים אראנו אני רואה לזאת' האומה סזהתמלה שלהס הם בורים ואכס' חזקי' ונבורים ומיוחדים ומנבעות וכו' והן נכ עם מיוחדי' ואומרי' חזל' למה לקח זה עם סל הן לפי שא' ב' האותיו' הם מיוחדי' ואין להם חבר כי כל האותיות הם מתחברות זולתי ה"ה וה"ו כן כשתחבר א' עם תשעה הם עשרה וכן הב עם הס וכן השאר זכנ' ג"כ הק' אס תחבר הכרי עם היוד הם מאהוכן הפא עם הכף וכן השאר אבל ה"ה והכין אין להם חיבור זהו כי ה"ה היא שס הסויה וה"ו שס הארנו וכמו שהא הוא אחר ואין לו דמיון כן היתה האומה היסרלי' שאין עם אחר כמותה והן בני אחר בארץ וזה מה שאת' תרתיין בעניינא כלומ' בין מלכו רוד ובין מלכות אפרים הם כלם בזאת' התרורה ושעלה אעפי' סעתיך ליחלק וכומן

הבאולה ראויין להיו' אחד ומסוגלין ולכן נקודה בסגול כלומ' הן זה העס הן מסוגלי ומיוחדים לא כמו שאתה אומ' ועוד ראה תה שאת' החבר האחר איוב שאת' הן הוא הוא בני' ז"ב כלומ' כל אלנו הי"ב סבעי' הם משוט דרכו של הפי' כמ"ש ישחח ה' כמעסיו ואעפי' שאתה מסעברס בלבנים ובעפר ומעפר אחר יבחוהס עתידי' לכבוט את' ארץ ישראל והס עתידין לילך בדרך החי' והס כומחין בזה העולם ובע"ה כו כמו שאת' חזל' שלמה הס מנחלי העול הבא ישראל הדר בארץ ישראל כו' וזה מה אחר כן הן זאת' לא דקת וכו' כלומ' את' משה רבי' עה רשע זה הדבר שאתה אומ' לא דקת ואין ראוי לאענך כי ירבה ליה מאנוס כי הוא יותר גדול רבוד הסס מהאר' כי מאחר שהס' קראס בני בכורי ישראל ואיך תקרא' אתה רבי' עם הארץ וראי בזה הענין אינך כודק ומזה ג"כ היה מתרעס איוב ואמ' יתרי' פתח ויענכי וכו' יתרי' כלומ' יתרו פתח שהוא היה גדול הדור והיה בידו למחו ולא מחה לא ברח ולא היה לו לברוח וזה היה סבה כי היה לי' סורי' ולעינוי' וזה מה שרומז התרגו' סגין עמא כאר' א כלומ' אתה אומ' שאיב' חסוכין שהס פחותים אינו כן כי אס כאריה נבורים בדרך האל'ס:

יג רחן בסגול הא' הן עם לבדר ישכני' ב' הן עם כלביא יקיס - ג' הן הוא משוט דרכו ומעפר אחר יבחוהו - ד' הן אל לא ימאס חס ולא יחזיק ביד מרעיס ה' הן זאת' לא דקת אענך כי ירבה אלוה מאכוס וסימין תרגו' (עמא כאר' א באורחא ראהנא בסלימיו) זה הרע' סלבך אסר ירבה כי אתה פרעה אינך רובה לקראו לעס ישראל בסגול כי חס

אם בצירי אני ארואך עבה' מקומות הם
 באמרים הן בגבול והוא כי בלעם אמ' הן
 עם לבדד יסכון והן עם כלביא יקום
 תרין בעניינא כמו סזכרנו ופן ג' איוב
 אמ' הן הוא משום דרכו וכו' הן אל לא
 ומאסתם האלית' איכו מואס באו האומות
 כי הם תמימים ואתה בלעם הרעע'
 שאתה ברכת לישראל הן זאת לא ברקת
 אענך שאתה לא עשית' כבדקתך וביומר
 לבכך כי עליך לא נשאר מלעמות
 דכריבלק אבל הא' ת הפך לבב' והקללה
 לברכה כלמ' ויהפוך ה' אלהיך לך את
 הקללה לברכה וזה מה שאמ' כי ירבה
 אלוה מאכנס וכו' :

לאהוב את ה' בכל לבו ובג' דברים
 יחגג ואל יעבור :

יד ותאמרן במן פשוטה ג' א' ותאמרן
 המילדות אל פרעה ב'
 ותאמרן איש מצרי הכלנו ג' ותאמרן
 הנסים המצחקות וסימן בלסון תרגום
 (יהודאי א'סתזבון בחדוה) ראוי לרעת
 כי אחזל כי על ג' דברים ראוי לו לאדם
 סיתות ואל יעבור כלומ' עא שפיכות דמי'
 וגילוי עריות ובעבור כי תאמרנה על
 מחוברות עם ה'הא ולא בלון פשוטה כי
 אם במקומות רמזים לומ' כמו כי סהנון
 היא פשוטה וערומה ואין לה אבל מי
 להתחבר כן ראוי לו לאדם להתפשט
 מכל וכל ואל יעבור כי מצינו סחכמים
 דרשו בותקראן בנות מואב שהיא בכון
 פשוטה לומ' שהפשיטו עצמם לזנות וגילו
 את מקורם וכפ' בעמי קראן למרתה כי
 היתה פשוטה וערומה מכל טוב וכפ' הוא
 אומ' בכאן כי לו הג' דבריו' ראוי לו לאדם

ליהרג ואל יעבור' ראשונה כי המילדות
 אעפי' ספרעה גזר להרג כל הזכרי' וכוה
 להן סיהרגו כל הילודים הן ממנו עמין
 למיתה ולא דכו לעמות הרע הזה ולכן
 כתו' בלון פשוטה וזהו רמז לפיכות
 דמים וכפ' מצינו שבנות יתרו אומרי' חזל
 ויגרסום מפני הכדני ועירטו מע' וכפ'
 אמ' אום מצרי הכלנו מיר הרועים לומ'
 שאין אנו חושפין אעפי' שאנו כגרשים
 מפני אנשי מדין וזהו ע'א : גילוי עריות
 ותאמרן הנסים המצחקות שאומרי' חזל
 סמצחקות רומז על גילוי עריות כמו איש
 מצרי הביא לנ' לכחק כי שהוא על גילוי
 עריות לומ' שבכל אלו העניינים ראוי לו
 לאר להפשיט עצמו וימקור עצמו לסכנה
 ול יעבור וזהו מה שרמזו התרגום יהודאי'
 יסתזבון בחדוה כלומ' היהודי' הכשרים
 כשהם גזורים בעצמם למסור עצמם
 בסכנה ואיכ' חושפ'לסום דבר האל ית'
 יכילס מאותו הצער בודאי בסמחה
 ובסירים כמו סמצינו בדכאל וחברוהי
 ובג' היהודים סבאו בספיכה כמו סדרטו
 ר'זל' וסמך לזה הוכה ג' ב' חקרים וא' מלא
 וסס איש ישראל המוכ' אשר הכה חסריב'
 הכה אפרים שרסס יבס ג' הוכה כעסב
 יובס לבי חר בתורה חר בכביאים וחר
 בכתובי' וסימן בלס' תרגו' (ר'בא ותיובס
 כע'בא) ירעה כי כמו סאמרנו סראוי לו
 לאדם ליהרג ואל יעבור וזהו וסס איש
 ישראל המוכה אשר הכה שהוא מדבר על
 ענין גילוי עריות סראוי לו לאדם להיות
 מוכה ולכן הוא חסר וכפ' הכה אפרים
 וכו' שהוא מדבר על ענין ע'א ירעה סראוי
 להיות מוכה וכפ' הוכה כע'בא יובס לבי
 חמר דוד האדם סחור בתשובה סעבר
 כב' דבריו' ר'זוני בספיכות דמים ובגילוי

עצמות ולכן היא מלאה כחותיה פלאי
 להיות נענם על ג' הברים בעצמם מעבר
 על התורה ועל הכביאים ועל הכתובים
 וזה מה שרמזו התרגומים (ר'בא ויתביבם
 כ'עטבא) שמרמזים ג' דול ויאים כער
 כעטמה זאת הפעולה כתיורא לבו
 בעבור העבירות ועד טעמה תמנבה
 סמכ לבו וזה ק"ם לב טהור ברא ל' וכו':
 ובר על הגלות: יבר על הגלות:
 ובר על הגלות: יבר על הגלות:
 ובר על הגלות: יבר על הגלות:
טו ובאת הם ז' איובאת אל התיב' ב'
 וסמנו לקולך ובאת אתה
 וזקני ישראל ג' ובאת אל הכנסים ואלוים
 ד' ובאת אל הכהן אשר ישימה ביום ההם
 ה' ושלמת תרד מאד ובאת אל העקום
 אשר כסתרת ו' לקוח מאת הגולה מחלרי
 ומאת טוביה ומאת ידעיה ובאת אתה
 ביום ההוא וכו' ז' ובאת וקראת במגלה
 וסימן בלשון תרגום (יקום וייתי לכניא
 ולכ' הנא ובתליתיה גלותא וקר'א) טרף
 ג' א' והנה עלה זית טרף בפה ב' לבו
 וכטובה אל ה' כי הוא טרף וירפאנו ב'
 אפו טרף ויסטמני כו' וסימן בלשון תרגום
 (יוכתא תתבאר דמעיקהא) ר' ראוי
 שתת בוכן כי בזה הענין רמז האלות
 לשכי הגליות שהיו עתירין לבא לישראל כי
 במלת אל התיבה ישרמז להגלות כי
 התיבה ב' ג' מט עולה למיז הגלות במלת
 התיבה מזרפת עם המיז באופן זה
 התיבה עולה תס' ותיבה במספר קטן
 י' זה אותיות של התיבה הרי תמד' וכמו
 טהאל ית' יער לנח כי כשיבוא אל התיב'
 יכוד ויקים ברייתו אליו כן האל' ית' יעשה
 לדורות הבאים בגלות וזה מה שאמ'
 ובאת אל התיבה אתה ובמיך ואסתך וכפי

במיך כלומ' עתידוך כל' אמה ש' אלו ממך
 ומבמיך לילך ל' התיבה ולהגלות וכמאתה
 תהיה בגלות ויעברו עליך כוס תמרודי
 זכרות ומתמות רבות ראוי ל' לגדול
 טבה' לדרום להם ולחזק לבם שלא יבשו
 ויהיו כאברים מרוב הצרה וזה מה שאמ'
 ושמעו לקולך כי כשאתה תשמיע להם
 קולך ושמעו מה שאתה מדבר עליהם
 בודאי תחזק בהדי' רפות ויאמנו בהדרב' ל'
 הכורעות ואם לא יהיה די במה שאתה
 אומ' להם ראוי ג' כ' סיבאו אל הכנסים
 והלוים והסופט וגדולי הדוד והם יהיו
 מביכים להם ענין הגלוי' על מה ועל מה
 וכך ג' ובאת אל הכהן אשר יהיה בימי'
 ההם כלומ' ראוי להם הראשים לדרום
 ולהודיע עניני' הגלות ולחזק האנשים
 פעמים הרבה וכפרט בזה הגלות המר
 והארוך הגלות השלישי וזה הוא ושלמת
 תרד מאד כלומ' בשאתה תהיה ביוריה
 ובספלות הגדול' בהגלות השלישי כמו
 שאנו רואים היום בעונותינו כי האומה
 הישראלית מעולם לא היתה כ' שפלה
 פעם וכמה מאד בזה הגלות ראוי לך
 בודא שאתה זכור אונתו היו' המעולה וכסתרת
 עם כלומ' וס מתן תורה כי אעפ' שאתה
 היום בזה הספלות כבד האל' ית' כותן לך
 עיני מופלא משאר האומ' שהיא התורה
 שתמימה שהיתה אכלו' אמוץ והיתה
 טעמושים וכבראת קודם בריאת העולם
 ונתתה לך בכל כך קולות ועכסו טהל' ית'
 הסתירך בעכמי כבוד וזה הוא מה שדרסו
 קאל משכנא חוריק כרובה הביאימי המלך
 חדרנו כני' ליה ונסמחה בך כי בכאן ית'
 לדרום כי בתקלה אומ' משכמי לסוק יחוד
 והוא כונו ואח' אומ' כרובה טהוא לסוף
 רבים ועתיד והביאימי לסוף עבר ר' ל' כי

יקרא) כלומר בזה אורך הגלות האין בה
 תקנה אחרת כי אם יקרא ויהיה עוסק
 בתורה ובמדות כי האית בזכות התורה
 והמדות ימהר הקץ וזה מה שאמרו חז"ל
 אלו ישראל היו פומרי' שתי סבתו' כהלכתן
 מיד היו נבאלין וכן נב' אית' כי בזכות
 הצדקה ישראל נבאלין וכן בזכות התפלה
 וכאלה רבים וכן נב' רמז במלת טרף
 שבאותם השליחות משלח ויכה בו כרמז
 הב' גלו' שליחות' העורב וכן פני פעמי'
 שליחות הינה והיונה בש' ליחות הב' לא
 יספה שוב אלו עוד כלום בגלות השלימי
 פשראש' בה' במהרה לא ילך עוד בגלות
 כ'אש לא יוסף לאסלותך עוד וזה ה"ס כי
 כשאמו בגלו' מהוא הגלות השלימי שהוא
 עלה זית טרף בפ"ה כי בנוטריקון רומז
 על"ה עכש' לעולם הזה וכן ג' רמז
 עלה עליפות' לעולם הבא כלומר כשישראל
 יסבלו הגלות בזה העולם יזכו לאותו
 הכבוד והחיים הנכחשים לעולם הבא וזה
 מה שרמז במלת זית זה יהיה תכלית
 טרף טוב רב פעלת' בפ"ה בעשותך
 פלאות יהיה התכלית וזה מה שאמר לנו
 נסובה אליה' כי הוא טרף וירפאנו כי
 אעפ"י שאנו שבין בזה הגלות לא נסוה
 מאחרי הפס' אלא כלך אחרינו ונסובה
 בתשובה כבודא' בזכות התשובה אנו
 נבאלים כמו שאמר הכוביא ונב' לכון נבאל
 ולשבי פשע ביעקב אעפ"י שעתה אנו
 טרף ויטמנו שבחמתו השליכנו בגלות
 וכתכני' שוממה וחרק סניו' על"ה עכ"ל
 זה הגלות הוא סבה לזכות לחיי עד וזה
 מה שרמז יוכת' את תבאה בעיקתה' כל'
 זאת הינה ר"ל כנסת ישראל מן קרא
 ויכה פנא' ונתי' תמתו' תזכך בעבוד
 הצרה והגלות שיעברו עליה כי בקוף

כנסת ישראל אית' להק' בה רבנו פ'ע
 משכנ' אחריו אעפ"י שאבי בגלות משכנ'
 אחריו משל למלך עסית לו אשה וסרחו
 עליו והטרידה מביתו ועכ"ל לא כן לה
 בטו' ו' אומרי' לה עבדיה ראה כי המלך
 אינו רופה בך פהרי גיהסך מביתו והוא
 אנו' למלך משכנ' אחריו וכרובה וכה' ה'
 פנינו יחד כי כבה הייתי עמך בימים
 הקדמונים בחדר ובמשכב כן אומרת
 כנסת ישראל לה' בה משכנ' אחריו וכרובה
 סניו' יחד וזה מש' הסבוא אינה ספר
 כריתות' ארכס' אשר פלחתי וכן סי'
 אעפ"י שאתה פלחתי בגלות אנו' כודא'
 תביאני המלך אחריו וכן לו' אית' אחר'
 הגט' גבילתו לשון ר' לכו' למתו ונגילס
 בך כלום כפ'חה בתורה שכתה בך כי
 בך עלה כ"ב למין האיתות סככתבה
 התורה נזכרה דוידך מין מיונה של
 תורה כן ראוי לכו' לעפ' עתה בזה הגלות
 השלימי שנסמת בעבוד התורה אשר נתן
 לנו וזהו שם המעשה אותו המעשה אשר
 היה על הר' מינה הוא ה' האזל כל' זכור
 אותו לוח האבן אשר הוריד משה בירו
 על הר סיני כי האזל עלה למיין לוח
 בזירוף התיבה וכשלא יהיה די זה ראוי
 לך ג' שתזכור ימי קדם דכו' בגליות
 שעברו עג' אבותינו שתנו' אלו הכוסות
 והבריות מהומו' רבות וזה מה שאמר לקוח
 מאת הגולה וגו' ובאת וקראת במגלה
 תרין בעניינא' כלומר כי בגלות מצרים
 ובבל מין עברו אבות' ברות רבות כלה
 וכאלה כן ראוי לנו ג' לסבול את הגלות
 יהיה זה מזה שרמז התרגום יקום וייתי
 לדוכיא' ולבסוף כלומר ראוי לנו זה האדם
 שהוא יושב בגלות לחזק מתניו ולילך
 לריינים ולגדולים (תכליתא גלותא

לרמוז על מע' כי מעט הוריד התור' שהיא
לחס ויטב בהר ת'יוס כי האדם אין ראוי'
לעסוק כי אם בתורה ובמדות ויעזוב
המותרות ומעל' זה העולם כי כלס הכל
וזה מה שאמ' אין מלך חמת ומלך ארפה
כלום כל התענוגים והמלכות הם כלים
ובלתי כמכא' א תקראו בהכלת האויבי'
ומעלתם כי בודאי אל' האובים
יכסם הכושה ויבא זמן שכלם יהיו כלים
וכאבר' בעבור שאומ' אינה אהיך כי כלס
ואברו ויהיו כזואה ובלל סכל מ' שרוואהו
ישמ' אין ואל' ב' תקרא ברשעי' המכלח'
בזה העולם כי כלס כאשעי וכלים ויגעו
וימותו ואזן פוס דבר בעולם קיים כי אם
הטוב והמכל' והתורה שאר' עושה בעולם
הזה וזה מה שאומ' התרגום בנתהן
דמלכיא כלומר כלו הגבורות והמעלות
סחס בזה העולם כלס יכלו וימותו ולקח
בלסוף כמות לומ' כי כמו שהבנות ראיות
להיות תמיד בבית נאל' יהיו יבאנות כי
כבודה בת מלך פנימה וזכאו ויעשו להם
גבורות כודאין בוסה ויתגלבו וימותו :

זכאו וביאה האל ית אל ארץ כחלי מים
כמו מיעד על ידי הכביאים וזה מה
סרמו חד בתורה חד בכביאים וחד
בכתובים כלומר יתבאר לנו ביאת
הגואל מהתורה כי אמ' וסבת עד האהיך
וכתי' ומס' יקבך הס' ומס' יקחך וכן
ב' הרבה פסיקים מהכביאים שהתכבאו
ביאת הגואל וכן בכתובים הרבה
מזמורים רומזים ענין הגלות והגאולה
וכן ברכ' א תמנח מהם רבים וכוכל לומ'
כי אמו טרף וישטמני תרע הסבה שהא'
ית השליכני בגלות הזה המה בעבור כי
לא עסקתי בתורה ובכביאים ובכתובים
כי האדם ראוי לו לעסוק תמיד שלים
בתורה ושלום בכביאים ושלום בכתובים
וזה מט' חד בתורה וחד בכביאים וחד
בכתובים כי העונם שלח אלי פעם אחר
פעם על עזובי כל אחא מאלנו :

*תורה וזכו סליחה הוה קלמה וסליחה
הוה סליחה ידבר במעלות הנפש :*

יו. איו ה' א' ויאמר אל כמותיו ואיו ב' אין
מלך חמת ומלך ארפה יג' ותרא
אויבתי ותכסה בוסה האומרה אלי אינה'
אל'ך ד' ככללו לככה יאבה רואיו ויאמר
איו ה' ונבחר ימות ויחלס ויגוע ארס ואיו
וקימן בלסוף תרגום) בכתהן מלכיא
מתכהתין ומתבללין ומייתין) זהו רומז
כמה דברים כי יתרו הוא רומז על יצר
הטוב והנפש הסכלי כי כל כחות הגוף
הם כלים וזאת היא הנשארית ואמ' יתרו
כלומ' זה הסכל והיצר הטוב אומ' לבכותיו
לשאר כחות הגוף אין קראן לו ויחכל
לחס א תעזבו את יצר הטוב וכל קראו
אותו ויחכל לחמא ראוריתא כי אין לחם
פי אם תורה סכא' לכו לחמו בלחמי ויכל

את עונם זה וסבול' ב' פירושי' הא' סברו'
 מילה יש לו חלק גדול לכפר על כפם
 האדם ובפרט החטא הקדום של אדם
 הא' והפ' הב' ירבו הוא מלפון קנה רכוש
 כלום סברית המילה ירפץ העין כי כמו
 שאמר ר' אבא כי מצאנו ברי' יחיד בעבור
 סני דברים כי הברי' יסור תאות המשגל
 וחמומו וכשהו' עושה כן יצליח דרכיו
 ויטכיל בכל אסר יפכה וכשהישראל ימנע
 עצמו מלעשו' ברית המילה בזמן הראוי
 ובעת הראוי מכל סבה מספקת חיל מלך
 בבל עולה בגמט' כמנין האדם לביהמס
 עם כירוף האותיות כי ואז חיל מלך בבל
 עולה קץ עם ד' תיבות וכן עולה האדם
 לביהמס עם חיבור הפנימלות לומ' לך
 שאותו סאינו מוהל לבנו לזמן הקצוב או
 אם הוא אינו מוהל עצמו כשלא מל אותו
 אביו והוא עונמו בביהמס וזה חמו
 התרגום בקרבנא יתריע וימא למלכא
 כי היום השמיני הוא יום רצון וכבחר לאל
 כמו הקרבן כשהוא נעשה כרינו
 ומהלכתו : ומהלכתו
 בחטא אה' ובמעלה הנשמה כשהיא חוזרת
 אחר המושגלות י' ו' ספר
 מה תאכל י' א' מכל עץ הגן אכל
 תאכל ב' ו' בת כהן כי תהיה
 וכו' ב' ו' בת כהן כי תהיה אלמנה וברושה
 וכו' ד' עשית עולותיך וכו' והבשר תאכל'
 ה' ר' את רמו לא תאכל ו' כי תצור א' עיר
 ומים רבים וכו' ז' עלה עשן באש ואם
 משיו תאכ' ח' תלים חבירו ט' ו' ויען הסלי'
 א' כי בערה כאש רעשה שמיר וסית
 תאכל יב כן אדם לחמך ברעש תאכל
 ג' האכך דום אכל א' תעשה וכו' ז'

יבא אלהינו ו' יחרט אש לפניו תאכל' ט'
 יגיע כסף כי תאכל י' כי אש היא עד
 אברון תאכל' י' ז' כופיה הליכות ביתה
 ולחם עבלות לא תאכל' והליכות ד' א'
 הליכות עולם לו ב' ראו הליכותיך אל'ים
 הליכות אי מלכי בקדש ג' הביטו אורחות
 תימן הליכות סבא קיוו' למור ד' כופיה
 הליכותיביתה וסימן בלפון תרגו' (יפקד
 כה'א וית'וב ויעביר על ארעא קרתא
 בתרויהון ותה'וי לח' יביא בז' עומי כייא
 בא'מתא ולי'אות עללתך בב'ית) יפקד
 ויכו ה' אלהים מכל עץ וכו' כהכא ובת
 כהן י' תוב וסבה אל בית אביה ויעב' ד'
 ועשית עולותיך על ארעא על הארץ
 תשפכו קרתא כיתצור א' עיר בתרויהון
 עלה עשן וחבירו ו' חז' ואותו תראה ומט'
 לא תאכל חייביא כי בערה כאש רעשה
 בז'ע לחמך ברעש תאכל ומי'כייא האכך
 דום וכו' בא'שתא אש לפניו תאכל
 ג' י'או יגיע כסף כו' עללתך ובכל תבואתי
 תטרם בביתך כופיה הליכות ביתה
 וכו' סימן תרגום של הליכות דהליך
 בדחלתא ריי' ארחא דלחמא' ראוי שתדע
 כי האדם אינו נקרא אדם אלא בעבור
 הנשמה שנה' נעשה אדם בכלמנו וכו'
 ולכן נקראו ישראל אדם שנה' ואתנה באני
 באן מרעיתי אדם אתם אתם קרוי אדם
 ואין מכחיסי ה' קרויים אדם ולזה
 בזה האל ו' לאדם לחכול מכל עץ הגן
 כלומר שיסתדל בכל מאמכו כמו לעסוק
 בחכמות ובתורה שהיא גן אל'ים שסדרה
 התורה הם כמנין גן וראוי לו להסתדל
 באלו החכמות האלהיות אבל לח לעסוק
 בדברים הגופניים וזהו מה שאמ' ומעץ
 הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו כי ביום
 אכולך ממנו מות תמו כלומר כי כשהתה

לא תשחית את עצה כלומ' לא תסתיתנו
מכל וכל אכול תאכל ממנו די ההכרחי
כי האדם עץ השדה וכו' כי האדם משר
מה שהוא אדם ראוי להסתפק בהכרחי
ויהנה מהדברים מזה העולם וכשיבא
להתגבר היצר הרע ויבנה מצור וילחם
עמו עד שירביצנו וירדנו תחת משאו וזה
מה שאמ' הלא אם תטיב שאת וכו' ואם זה
היצר הרע יעלה עליך בחרוף אף וכעשן
אפו ואם מפני תאכל וחברו בתהלים
כלומ' רדוף אחר תהלות האל ומדותיו
סהיכר בודאי יהיה נאכל וכשחת כמו
מאזל בני אדם פגע בך מנוול זה מסכה
לבי' המדרש בו' כי בודאי היצר הרע לא
יפלוט בך ואם יפלוט בך עשה סתראה
ואתו ומעם לא תאכל וכך חבירו כי אם
אתה תאכל ממנו בודאי תרר לאם
העשה ולגי' וכתב' בך ותהיה מאות'
שאדם לא תכבד ולכן בן אדם לחמך
ברעש תאכל כשאתה בנה מזה העולם
הוי הנה מהרעם וביראה ומימך ברבנה
ובראה תסתה ואל תהנה במותרות
והאנק ודום לה' והתחולל לו ואל תשים
עמך ומאותם אשר יעשה עליהם אבל
מתים כי תירתנו הקדושה אמרה בני'
אתם לה' אלהיכם וכו' לא תשימו קרחה
כול כי עם קדוש אתה פו בעבור שישאל
יש להם השארות וחלק בעולם הבא איך
ראוי לבנות יותר מדאי ולעשות אבל כמו
עושים האומות כי האומות ע'כוס
בשיתותו ומותו מכל וכל שארית ולכן
אבל מתים לא תעשה עוד כי אם אתה
תרדוף אחה שרירות לבך אתה עתיד
ליתן דין וחשבון כי יבא אל' ואל יחרש
ואם לפניו תאכל כי הוא יום הדין כמו
שאת' הכה עם בא לוי' בוער כתכור אבל
כשאתה

תשתרל ותעמוק בדברים הגופניים וזהו
מה שאמ' ומעץ הרעת שהוא טוב ורע כי
הטוב והרע יאמ' על הדברים הגופניים
והמוחסיס והאמת והפקר על הדברים
האלהיים והחכמו' כמו שאמ' הרב המעולה
בספר מורה הנבוכים אל' האדם משר
מה שהוא אדם ראוי לאכול מכל עץ הגן
ויעסוק בחכמות האלהיים ויסור מהמיתה
של העולם אבל כשלא יעשה כן וירדוף
אחר המותרות והחכמו' הנכריות והזרות
ויתן מכלו מה שיצר הרע כופהו זהו מה
שאמ' ובת כהן כי תהיה לאיש זר כלומ'
כשהנשמה שהיא בת כהן תהיה לאיש זר
ותרדוף אחר המותרות היא בתרומת
הקדש לא תאכל זאת הנשמה איכה זוכה
לאכול ולהכנו' מאותו זיו השכיכה שעתידת
הכריקים לאכול אבל כשזאת הנשמה
תהיה גרושה ולאמנה מהתאוות הגופניים
ועוזבת המותרות ורע חן לה שאיכה
עושה פרי מהדברים גופניים אבל היא
הולכת אחר הדברים האלהיים בודאי
מלחם אביה תאכל ובאי זה אופן תעשה
שתעשה עלותיך אל שראוי לרדוף אחה
מדות אלהיך והבשר והדם על מזבח ה'
לה'ך שכל העניינים יהיו לעבודת השם
ותאכל הבשר כלומר תכלה הדברים
הגופניים והבשריים והמותרות ולא
תתאו' אחר היצר הרע ופניו יאכלתם פך
את דמו ולא תאכל אותו ועל הארץ
תשפכו כמים ובאי זה אופן תעשה אם
יבא יכרך לפתותך תבור עמו ותלחם
עמו בכל יום ויום עד שתתפוס אותו
ברשת החכמה ואת אל' ראוי לעזוב
את יצר הרע מכל וכל ותכרי' אותו מהכל
ותכלהו שתסבף עמך שלא תאכל ולא
תשתה ותניח אפי' ההכרחי לכן חזר ואמ'

בכורסיה יקריה די אלכנא) יפלחון
 כל עבדיך עמא כל העם בכלות אוקראו
 לך בירושלם לייבהר הקדש ובירושלם
 בו איהון בסבתות ובמועד' בכורסיה
 יקריה להרום רבליודי אלהנא כי קדוש
 ה' אלהינו : זמירות ד' א' אלה רברי דוד
 האחרוני כאס דוד בן ישי ופס הגב' הוק'
 על משיח אלהי יעקב ונעי' זמירות ישראל
 ב' מכנף הארץ זמירות שמענו כבי לכדי'
 ג' זמירות היו לי חקיך בבית מגורי ולא
 אח' איה אלוה עושי כותן זמירות בלילה
 ואחר בזמירות נקדמה פניו בתורה
 בזמירות כריע לו וסימן בלסון תרנוס
 (פתגמי זכות צדיק בביתא רי אלכנא
 מיבבין) : ראוי שתתעורר כי בכאן רומז
 התנאים הראויים לפליח כבוד היורד
 לפני התיבה כי אותו הפליח כבוד שהוא
 קבוע אומרי' עליו חכמים בלסונס היורד
 לפני התיבה ואותו שאינו קבוע אבל הוא
 מתפלל לימים רשומים אה' עליו עובר
 לפני התיבה ולכן בכאן אומרי' כי אלו
 הפילוחי כבוד שהם וראי' נקראי עבדים
 לאל ית' שהרי הם במקום הכהנים שהיו
 עושים העבודות בזמן טבית המקדש
 קיים והתפלה היא במקום עבודה א"כ
 המתפללים והפילוחי כבוד הם נקראים
 עבדים ולזה רמז וירדו כל עבדיך אה לי
 כלות אלו העבדי' והפילוחי כבוד ראויים
 לירד תמיד לפני התיבה והסתחוו לי
 והתפללו בכונת שלימה עד שאני אומ'
 לעמו קומו אהו מתו' עמי וזהו מה שכוונן
 באומרו לאמר אה אהה וכל העם אשר
 ברבליך ואחריו כן אהא כלו' כי אה' עמו
 אככי בצרה בסיפראל גלו הם כי כינה
 גלתה עמהם ולכן אומר ה' ב' ישראל
 סיפאיהם והזאג' ולא די לו לפליח כבוד
 סיכולל

במאתה תטרח בכל מצות התורה אתה
 תקבל מתן סכרן ותאכל הפרי בזה
 העולם והקרן קיומתך לך לעולם הבא וזה
 מה שרמזו חז"ל באומרוס אסריך בעולם
 הזה וטוב לך בעולם הבא ותהיה כיוול
 מחיכה על ביהכס ומאיתו האש שהוא
 אוכל עד אבדוק אבל תהיה זריח שלא
 לאכול לחם עכלות אה בבקר ורעזרעך
 נתזכה לאותו האור העליון וזה מה שרמז
 התרגו' ופקוד' אהנא ונתוב ויעב'ר על
 ארעא כלות' ראוי לו לאדם לכות ר"ל לסכל
 ולומר הטוב ראוי לפקוד ולזכור לעבוד
 צוראו ואס' נחמא תקב' יטוב ויעשה
 תסובה ומעשים טובים כי המעשה טובי'
 והמצות והם סתרים לפני הפורענות
 ומבוא' לאדם חי' ער' ועושה פרקליטון
 בעהבמו סאח'ל כל העושה מצוה אחת
 קנה לו פרקליט אחד וזה מה שרמז
 עבדך על ארעא קרתא וזה יעשה
 בתחילתו ה' ביצר הסוב וביצר הרע כו'
 ראוי לו לאדם לעבוד לבוראו בשתי
 יצרים וזה מט' חז' בכל לבבך בשתי
 יצרים וכו' :
 ידבר במעלה התפלה ובתנאי וט' צ'
 יט ור' שתהוו ז' א' יהדו כל עבדיך אה
 אלהי וקפתו לי ב' וראה
 כל העם את עמוד הענן עומ' פתח האהל
 וקם כל העם והסתחוו איה פתח האהל
 ג' והלכו אליך בני מעניך והסתחוו על
 כפות רבליך כל מאכאך וקראו לך עיה
 ח' ד' יהיה ביום ההוא יתקע בסופר גדול
 ובאו האזכרים וכו' והסתחוו ליי' בהר
 הקדש וכו' והסתחוו עם הארץ לפני ה'
 בסבתות ובמועדים : ו' והסתחוו
 להרו' רבלין וחבירו וסימן תרגו' (יפלחון
 מטא בכלותא בירושלם בזמניהון

פוּכְלָל כְּסִיקוּם בְּזִהְרֵי אֲבֵל רֵאוּ לְהִיּוֹת
 זְרִיז לְהִקְרִי' בְּאֹר הַבִּקְר בַּעֲמֹד הַשַּׁחַר
 וַיֵּאמֶר הַתְּפִלּוֹת הַזְּמִירוֹת וְזֶה מֵה שְׁאוֹמ'
 וְרָאָה כֹל הָעָם אֶת עַמּוּד כּוֹסְרָאוּ סִיקוּם
 בְּבִקְר עֲלוֹת הַשַּׁחַר וַיִּתְפַּלֵּל לְטוֹ וּבַעֲבוּר
 סֵהֶסְלִיחַ כְּבוֹר אֶחָד מֵהַתְּנָאִים פְּרָאוּ
 לְהִיּוֹת קוֹלוֹ עָרַב וְזֶה מֵה שְׁכוּן בְּסִימָן
 הָאֲחֵר וְנִעְשִׂים זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל פְּרָאוּ סִיָּהוּ
 לֹא קוֹל כַּעֲשֵׂים לְאֲמֵר וְלֹהֲתַפְלֵל וְלֹהֲדוֹרֹת
 וְהַתְּנָאִי הַבְּשִׁרְיָק סִיָּהוּ מִטּוֹפֵל וּבִיתוֹ
 רִיקָן מֵהַעֲבִירוֹת כִּמוֹ שְׁאֲחֻזֹּל וְזֶה
 רִמָּז זְמִירוֹת שְׁמַעְנוּ כְּבוֹ לְדִרְיָק'
 סֵהֶזְמִירוֹת וְהַתְּפִלּוֹת רֵאוּ סִיָּהוּ כְּשִׁמְעִי
 מֵהַדְרִיק וְזֶהוּ הַזְּכִי וְהַתְּפִאֲרֵת טַל הַבֵּה
 וְרֵאוּ גַבְשִׁי שְׁאֲעַפ' שְׁהֲאֲרֵס יִתְפַּלֵּל וַיְהִי
 צְדִיק וַיִּתְפַּלֵּל בַּעֲבִרְבוֹת רֵאוּ סִיָּתְפַּלֵּל
 תְּמִיד בְּבֵית הַכֹּסֶם בְּמִקְוֹ קְבוּעַ וְזֶה מֵה
 שְׁרִמָּז זְמִירוֹת הִיוּ לִי הַקִּיךְ בְּבֵית מְגוּרֵי
 בְּבֵית הַכֹּסֶת שֶׁהוּא כּוֹרָא וְקָרוֹס וְרֵאוּ
 לֹא לְאֲדָם טַלָּא יִמְנַע מִלְּהַתְּפַלֵּל תְּמִיד
 בְּבִקְר וּבַעֲר' וְרֵאוּ לְאֲקָרוּמִי וְלֹא חֲסוּכִי
 בְּבֵית הַכֹּסֶת וְזֶה מֵה שְׁאֲמֵר נוֹתָן
 זְמִירוֹת בְּלִילָה וְכִסְהֶסְלִיחַ כְּבוֹר יְהִי
 כִּזֶּה הַתְּנָאִי וְהָעָם יִתְפַּלְלוּ כְּרִיךְ וְכִרְאוּ
 אֲזוֹ וְרֵאוּ כִּקְרָמָה פְּכִינֹ בַתּוֹרָה וּבַזְּמִירוֹת
 כְּרִיעֵלוֹ וְזֶה מֵה שְׁכִיּוּן הַתְּרַגּוּס (שְׁתַּגְמִי
 זְכוּתָא בְּבֵיתָא רֵי אֱלֹהֵיכֶם מִיבִין) כְּלוֹמ'
 שְׁרַבְרֵי הַתְּפִלּוֹת וְהַזְּעַקוֹת רֵאוּ שִׁיֵּאֲמְרוּ
 בְּבֵית אֱלֹהֵינוּ בְּבֵית הַתְּפִלָּה וְכִסְיִשְׂרָאֵל
 עוֹשִׂין כִּן אֲזוֹ בְּזִכּוֹת הַתְּפִלָּה יְהִיו כְּגֵאלִין
 וַיּוֹכְאִים מֵהַגְּלוּת שֶׁכְּבוֹר מְכִינֹ יִשְׂרָאֵל
 בְּזִכּוֹת הַזְּעַקָה וְהַתְּפִלָּה שְׁעָסוּ בַּמַּכְרִים
 יִכְאוּ לְחִירוֹת כִּמוֹ שְׁכֵאל וַיִּזְעַקוּ כְּבוֹ יִשְׂרָאֵל
 וְכוּ וַיִּדַע אֱלֹהִים וְזֶה מֵה שְׁאוֹמ' וְהִלְכוּ אֲלֵיךְ
 שְׁחוֹחַ וְהַסְתַּחֲחוּ לִי בְּהַר הַקְּדָשׁ וַיְהִי גַבְשִׁי
 קְבוּץ גְּלוּת כִּמוֹ שְׁאֵמֶר וַיְהִי בְיוֹם הַשַּׁחַר

יִתְקַע בַּסּוֹפֵר גְּדוֹל וְכוּ וַיֵּאמֶר בְּשִׁלְמ' אֲחוּתָם
 סָהֵם יְכוּלִים לְקוֹם בְּבִקְר וּמַעֲרִיבִים
 בְּלִילָה לְהַתְּפַלֵּל אֲבֵל אֲחוּתָם סָהֵם בַּעֲלֵי
 מַלְאָכָה וַאֲיִסִים יְכוּלִים לְבַטֵּל מִלְּאֲכַתָּם
 מֵה יַעֲשׂוּ לַפְחוֹ רֵאוּ לְהֵס לִילְךְ בַּשַּׁבָּתוֹת
 וּבַזְּמוּעֵרִים לְהַתְּפַלֵּל בְּבֵית ה' וְלִשְׁמוֹעַ
 בְּרַבְרֵי תְרָה מֵהַחֲכָמִים וְהַדּוֹרְסִי וְזֶה
 מֵה שְׁרִמָּז וְהַסְתַּחֲחוּ עִם הָאֲרִיךְ לַפְנֵי
 ה' בַּשַּׁבָּתוֹת וּבַזְּמוּעֵרִים וְאִם תֵּאמַר מֵה
 הַבְּדֵל יְהִי בִין אֲלֹו שְׁמַסְכִּימִים
 וּמַעֲרִיבִין בְּכָל יוֹם תְּמִיד מֵאֲחוּתָם שְׁאִיִּסִים
 בְּאִיס כִּי אִם בַּשַּׁבָּתוֹת וּבַזְּמוּעֵרִי שְׁאֲחוּתָם
 בְּהֵם בְּאִיס בַּשַּׁבָּתוֹת וּבַזְּמוּעֵרִי עֲלֵיהֶם
 כְּאֵמֶר וְהַסְתַּחֲחוּ לְהַדְרוֹס רְגֵלוֹ שְׁאִיִּן לְהֵס
 כֹּל כִּךְ מַעֲלָה גְדוֹלָה כְּאֲחוּתָם סָהֵם בְּכָל
 יוֹם מִתְּפַלְלִים בְּבוֹ הַכֹּסֶת כִּי עַל אֲחוּתָם
 כְּאֵמֶר וְהַסְתַּחֲחוּ לְהַר קְדָשׁוֹ וְזֶה מֵה שְׁכוּן
 הַתְּרַגּוּס וַיִּלְחֹץ עֲמָא בְּכִלְתוּחַ בִּירוּסָלַם
 כְּלוֹמ' טְבִזְכוּת הַתְּפִלָּה נְהִיָּה זְכָאִים
 לַעֲבוּר הַאֵי יִת' בִּירוּסָלַם וְלַעֲשׂוֹ הַקְּרָבָנוֹ
 בַּזְּמַנִּים וְלַעֲלוֹת טַלָּם פַּעֲמִים כְּבִרְאֲשׁוֹנָה
 בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה יִבְנֶה וְזֶה
 בְּכוֹרְסִיָּה וְקִרְיָה רֵדִי אֱלֹהֵיכֶם :

וְדַבֵּר בְּמַעֲלֵת יִשְׂרָאֵל כְּשֶׁחָם בְּלֵב
 אֶחָד לַעֲוֹר אֵת ה' :

כ באַחַד יִבְ עַתּוּמִי אֵיִן הָאֲדָם הִיָּה
 כְּאֲחַד תִּמְנֹ ב' רִץ רִדִין עֲמוֹ
 ג' וְחִלִּיתִי וְהִיִּיתִי וְזָבְרִירו תְּרִי בְּעִיכֵיכֶם ה'
 וַיְהִי לוֹ הַכַּעֲר כְּאֲחַתְּכִינֹ וְהִיָּה הַפְּלַעֲתִי
 הַעֲרַל הַזֶּה כְּאֲחַד מֵהֶם ז' וּמַעֲבִיבֶת
 יֵאֲכַל עַל סוֹלְחָנִי כְּאֲחַד מִבְּנֵי הַמֶּלֶךְ ח'
 וַיְהִי סָס ג' כְּכִי צְרוּיָה וְעֵשְׂאֵל קַל בְּרַגְלֵי
 כְּאֲחַד הַזְּכָאִים ט' וְחֵלִי חֵלִי אֲחֵיךְ אֲתָ
 חֲרַפְתִּי וְאֲתָה תְהִיָּה כְּאֲחַד הַגְּבִלִים י' א'
 וְעַל

ועל גבול יהודה אב ביום עמודך וסומן
בלטוק תרגבו' (טיבות' ד' ישראל בה' ברותא
כבכין אחידין בעובדיהון ויהוון
כמלאכין קד'סין בירושלם) טיבותא
הן הארס וכו' לרעת טוב וכו' דישראל רן
ידין כו' כאחד שבטי ישראל בחברותא
וחל תי וחבירו כבכין ויהי לו וכו' הנער
כאחד מבני אחידין אחתתי בזקנו והיה
הפלמתי וכו' בעובדיהון ועשהאל קל
ברגליו שהוא מלסון עשה ויהוון ואתה
תהי' כאחד כו' כמלאכין והמלאך קד'סין
ועל גבול כו' ומקדש ה' כו' בירושלם ביום
עמודך וכו' ועל מרושלס ירו וכו' : ראו
פתדע שהארס הראסון כבדא בתחלת
בריותו כלו סכלי ולהיותו גדול בעלונים
ובתחמוכים ולהיותו כמלאך טוב כיהן
הארס עם השתי הטיבות עולה בגמ'
למנין מלאך טוב וקוד' שחטא היה הארס
כאחד המלאכים העלונים כלו סכלי
וזה מה שאמ' האל הן הארס היה כאחד
ממנו כלומ' כאחד מהמלאכים והיה ג'
גדול בתחוקי' רן ידן עמו כאחד שבטי
ישראל מיוחד מכל התחמוכים אבל אחר
ענתפתה מהנחם וחזר גופני אבד סני
המעלות יחד וזה מה סכיון באומרו
וחליתי והייתי וחבירו תרתין בעניינא
כלומ' כל סני המעלות יחד כי אם זה
הארס לא היה חוטא מה היה היה כאחד
מבניו כבני אל'ס' כמו שאמרנו וזה מ'ס
ויהי לו הנער כי ישראל כקראו נער כמו
שאמ' הנביא כי נער ישראל ואוהבהו
וממכרי' וכו' ומו קבב שאבד טובה הרבה
זה הנחש ערוס עפתהו והסאהו להיות
כאחד מהם וזה מה שאמ' והיה הפלמתי
הערל כאחד מהם כי אם ארס לא היה
מוכיח מפיו זה הדבר ולאמר ואירא כי

עירוס אנכי וזה מה סרומז ומפיבסת
סהוכיא מפיו בסת היה זה הארס אוכל
על פולחן המלך כאחד מבני המלך אבל
עכ' שהארס חטא הואיל וחזר בתשובה
יקבלו אותו ויחזור לעניינו הראסון וזה
מה סדרסון חזל על' ועתה ען ימלא ירו
סהוא חזר בתשוב' שאין עתה לא תשוב'
סכא' ועתה מה ה' וכו' וכך כל ארס אעפי'
סיחטא ורובה תשובה האל יקבלהו וזה
מה שאמ' ועשהאל קל ברגליו ר' כי היה
לו זה הארס להיות קל וזריו מלעסות
הרעוזה מ'ס ועשהאל קל ברגליו ר' זה
הארס שהוא מעסה האל ופעל ידיו ראוי
היה לו להיות קל ככזי וגבור כארי לעשו'
רצון רבו שבסמים אבל לא עשה כן כי
אם הנחם פתהו כרי להשימו כאחד
הנבלים אבל עכ' שהארס חטא חזר
בתשוב' והא קבלהו כמו שאחזל ועתה כן
ימלא כו' וכך כל ארס אעפי' סיחט' ויעסה
כל עבירו שבפולס ובסוף יחזור בתשוב'
יהיה כמלאך ה' כבאות וזה מ'ס והמלאך
דדברי הימים כלומ' אם זה הארס יעזוב
הדברים הגופניים והיזר הרע שהוא
מביאו לחיי העולם הזה ומאברו בעהב
יהיה כמלאך השם וראוי ויהיה מקדש ה'
בתוכו וזה הוא ועל גבול יהודה כו' ויהיה
ג' מהעומדים בבית השם עם המלאכי'
ויהיה עולה בירושלם של מעלה וזה מה
סרומז התרגבו' טיבותא דישראל בחברות'
כבכין אחידין בעובדיהון כלומ' ישראל
כשהם מחוברים יחד ויופדין בהסקט
ובבטח' לעשות רצון קוניהם שבסמים
ויהיו קשורים במעשיהם הטובים ויהיה
לבם פתוח לקבל מצות בוראם וזה מה
סרמז הבעל המסרה פהם יב פתוחים
כלומ' סנים עשר שבטי ישראל לבס פתוח

ומוכן לעבודת בוראם ואינו ערל אז יהיו כמלאכי השם קדישין בירושלם ויזכו לראו' במעלת הזה שהוא משיח וגם יזכו לראות במעלת העליונים והוא בירושלם שלמעלה וזו יהיה זה האר' מושב שהיה אדם הראשון קודם חטאי' כי היתה גזרתו להיותו גדול בעליונים ובחתוכים :

ענין קין והשב בתשובה גמורה מעלה גדולה יש לו :

כא הלא יב' מלאים א' הלווא אס' תטיב סאת ב' הלווא ככריו' כחשבכו' ג' מקניהם וקניינם וכל בהמת' הלווא לנו הסי' הלווא אחיך רועים בשכם ה' הלווא לאלהים פתיונים ו' הלווא אחרתי אליכם אל תחטאו בלר' ה' הלווא זה הוא אשר ישת' ארוכי בוי' ה' הלווא ידעת' כי נחש ינחש'בו כו' תרי' בעניינא ט' הלא בלכתך עמכו י' הלווא טוב לנו טוב' מצריתיה י"א הלווא אנכי אתונך יב' הלווא הוא אחיך קנך יג' הלווא הוא כמוס עמדי וסימץ בלסוף תרגום (בש'בות' רכספא לפייסא ישרא' לאלהא ולמתבע בתרויהון ולמתך בת'ובתא ולא לפא למ'תקן אוכר'יא) בטיבותא) הלא אס' תטיב רכספא הלא ככריות וכו' ויאכל אכול גם כספכו וכו' לפייסא הלא לנו הס' כו' בזאת יאותו לנו תרגום יאות פייסא ישראל ויאמר ישראל א יוסף הלא וכו' לאלהא הלא לאלה'ס כו' ולמתבע אל תחטאו בילד וגם דמו הכה כדגם כו' בתרויהון תרוץ בעניינא ולמתך הלא בלכתך עמכו בת'ובתא הלא טובלנו טוב וכו' ולא לפא הלא אנכי וכו' ההסכף הסככתי וכו' למתקן הלא הוא אחיך קנך אוכר'יא הלא הוא כמוס וכו' חתום באוכרותי: ראוי שתדע כי זהו מאמ' היכר

הטוב שהוא מדבר עם שאר הכחות של הגוף ועם הכחות הגופניות כמו שהאית' דברי' עם קין שחטא והזהיר' אותו משיב בתשוב' זהו הלווא אס' תטיב סאת אס' אתה יצר הרע ושאר כחות הגוף כל אחד מהם יטיב פעולותיו וילך בעקבו' היכר הטוב בודאי יהיה זה האד' כשא ונעלה בעולם וכל עונותיו יהי כסלחים כמו ישא לפשעכם ואס' איך עושה כן לפתח חטאת רובץ יהיה אחרייתך לקבר יובל ולגיהנם יענס וכן משיבים כל הכחות של אדם ואומרים הלא ככריות נחשבנו ויאכל גם אכול כספיו ואת סבריכו וסבב סכה' כעכסי' ולכן טוב הוא לטעום וללכת אחר היצר הטוב כי האדם שהוא עוסק בתורה ובמצות ועושה תורתו קבע ואומנותו ומלאכתו עראי הוא יזכה לעולם הזה והע' כמו פאחזל כי הראשונים טעמו מלאכתם עראי ותורתם קבע זה וזה כתקיימו בידם וכן אמ' ג' סהראשונים מלאכתם נעשית על ידי אחרי' ואחרונים מלאכתם נעשית על ידי עצמם ולבן אמ' מקניהם וקניינם וכל בהמתם הלא לנו הס' אך בזאת כאותה להם כלומ' אס' אנחנו כתפיים וכעשה רצון האל וכדדוף אחר זה היצר הטוב בודאי יהיה הכל לנו ולזה אמ' ישראל אל יוסף הלווא אחיך רועי' בשכם כלומ' אל תחשוב שמכל וכל ראוי לו לאדם לעזוב זה העולם ותאוותיו אבל ראוי לו לטעום בדברים המוכרחים ולא במותרות וזה אמ' רועי' בשכם לך ואשלח' אליהם שתקח מהם או כוכל לפ' על דרך טבעים פנים בתורה כלומ' שהאדם ראוי להיות לו אחוה נאהבה לרעות בדברים העליונים ובמצי'ית השם וכי יחודו ותמו

מה שרמזו במלת בשכם נוטריקון ברוך
 עם כבוד מלכותו לפה ואחלחך לעולם
 וער ראשי תיבות וכן ג"כ עולה מכין
 בשכם כי שכם היא בקריאה כמכין עשב
 הקדה האמור באדם כלומ' עשמות האל
 הם ע"ב והקדה הוא למכין עדי ואמ' כי
 האדם איך כלומ' בלתי יודע בשמות
 הקדושי ולזה הלל לאים פתרוכים כלומ'
 שראוי לאדם לעזוב הרברים הנפשיים
 וימשך אחר הדברים האלהיים וזה אמ'
 ראובן לאחיו הלא אמרתי אליכם אל
 תחטאו בילד כי הילד רומז ליצר הטוב
 כמ"ג שלמה ילד מסכן והכס ואמ' שאיך
 ראוי לטבוע היצר ולסקפו בתוך הדברי
 החומריים אלא ישתדל בדבריו העליונים
 שאם לא יעשה כן הנה דמו נדרש ולסוף
 עתיד ליתן דין וחשבון ואם תאמ' כי יצר
 הרע קדם ליצר הטוב י"ב שנים כמכין זה
 כ"ה יצר הרע הוא מתחיל באדם תכף
 ומיד מנוצר כמו שאומ' הכתוב כי יצר
 לב האדם רע מעוריו ויצר הטוב הוא
 מתחיל מה"ב סנה והללה ולכן נקרא אז
 בר מצוה אל תחוש מזה כי היצר הטוב
 אעפ"י שיתחיל עתה הוא נחשב כמו של
 התחיל מתחלת ברייתו וזה מה שרמזו
 הלא זה נוטריקון הדין לזה וזה אחר זה
 זה הדין אשר ישתה ארנו בו נוטריקון ל
 עדי רחמי ימים שלום תמורת ההזקה
 כלומ' אעפ"י שיצר הרע יש לו חזקה בגוף
 קודם הכל יעשה שלום ביניהם ויהיה
 משפט אחר לכלם וזהו מה שרמזו תרין
 בעניינא כלומ' בזה האופן יסוג האדם
 להשיג בוראו ויפתה מחותו המעין נובע
 בשני היצרי ביצר הטוב וביצר הרע כמו
 שאומ' ח"ל בכל לבבך בשני יצריך ובמה
 ברע איפה כי כפליטתו ואיך ועמך הלא

בלכתך עמנו כלומ' אז תהיה נברל מכל
 העמי ותהיה במדרגה העליונה כשהיצר
 הטוב יכהג הדין ויהיה הוא השר הסורר
 אעפ"י שאמרתי שבשני היצרים יעבוד
 האד' לבוראו אבל יהיה יצר הטוב הראש
 וזהו בלכת' עמנו ואעפ"י שמתחלת כערתו
 של אדם היצר הרע גובר עם כל זה ראוי
 להתחיל לכבוש את יצרו כסיתחיל להשיג
 בכלל ה"ב שנים ויסיים היצר הרע בין
 המצרים וזה מה שרמזו הלא טוב לנו טוב
 מצרימה כלומ' טוב הוא לאדם לשוב לפני
 בוראו ויסיים אויבו במאסר בין המצרים
 ולכן תמכא בטעמי' יקוד על הלוא רבא
 ועל טוב שני טעמים לנו טרחא לומר כי
 אעפ"י שהאד' בזה העולם יהיה במדרגה
 העליונה ויטעו' מזה העולם כל הטעמי'
 והמערכים גופניים אינם נחשבים לכל'
 אבל יהיו לטורח ומשא ולכן ראוי לו לעזב'
 ולא להתמידם וזה מה שרמזו הלוא אנכי
 אתונך ההסכפן הסכנתי כלו אעפ"י שהאד'
 יטעום מזה הטעם איזה טעם של תענוב
 אינו מן הראוי להרגיל אותו ולסייב אותו
 בקנין אבל יהי עראי ויעשה כדי להספ'
 מן ההכרחי וישמח במעט המושב
 מתועלותיו ואז בודאי יהיה אבי' קיך והל'
 ית' יהיה עונך. ואת תהי' לו לעב' ותשרתהו
 ותעשה כל מה שיצרך ותשוב בתשובה
 שלימה לפניו ואז הלא הוא כמוס עמרי
 הש' יאמ' לזה האדם שהוא חזר בתשובה
 ושומר מצותיו הוא כמוס עם הש' וזה מה
 שרמזו הלוא הוא כי אותם השנים שהוא
 למכין הוא ששה י"ב קדם ליצר הטוב כמו
 שאמרנו הל' ית' יחשב לו כלא עשה בהם
 כל מצות שבועלם מאחר ששב בתשובה
 וזה מה שאחזל שהזדונות נעשו לו כזכות
 וכו' ויהיה לו אכזה כבי' ששם בארץ החי

וזה רמז התרגום (בטיבותא דכסף
לפינים לאלהכא) כלומר כמוהכסף מבחר
המחכבים כסף כבחר לשון כדוק וכן
התורה רומה לכסף שכא' כי טוב סחרה
מסחרכסף כן הוא היותר המבחר לאדם
לפינים לאהי' ולשוב בתשובה כמו שאומ'
קחו עמכם דברים ושובו לא' (ולמתבע
בתרויהו) ולדרוש אהי' בסמי היכרי' כמו
שאמרנו (ולמהך בתיובתא) ולילך עם
השם בתשובה עלימה וללמוד התורה
והמכות ויעשה מעשים טובים ואז יהיו
לו אוזרות מתוקנים למעלה וכו' :

עבין יוסף עם אחיו ופרעה כששלח העם :
כב אל'יכם וחסרי'א' הוא אשר דברתי
אלכס ב' ולא ישמע אלכס
פרעה • ג' כי ידבר אלכס פרעה ד' ואמר
לכס בעת ההיא ה' באת' עד הר האמורי
ו'לא תערכו ולא וכו' וסימץ בלשון תרגום
(יתלל אהרן וישמע לסו' ברא לאלהכא
ב'רחילו) ראוי שתדע כי יוסף כשראה
לאחיו אמ' להם הוא אשר דברתי אלכס
כי אתם אינכם אחי' אליכם כי יהיו אחי
יוסף כשמתרו אותו ואמ' להם אלכס חסר
יוד שלא הייתם עשרה אחים וכן ג' כ' אמ'
האל' ית לאהרן ולמשה כי פרעה לא יהיה
חושש מעשרה מכות אצפי' עיהיה רואה
אותם הוא בלתי שומע להם עד שתבא
המכה האחרונה ואמר תרתין בעניינא
כלו' כי בב' מכות יגרם פרעה אותם ולא
יהיה חושש מהמכות וכן מצינו במכת
הארבה ויגרם אותם מאת פני פרעה
והאחרת במכת החסך שאמ' השמר לך לא
תוסף ראות פני וכו' והג' האחרים אלכס
הם חסרים לרמז כי משה אמ' לישראל
אלכס ג' פעמים חסרים על כי כאברה
מהס ג' מעלות שקבלו ישראל על הר סיני

א' למחזרות סכברא העולם ב' י' דברות
ג' ספירות ולזה רמז רוד העה במזמור
השמים מקשרי' אמ' תורת ה' תמימה עד
מחזימת פתי הס' י' תיבות מפקודי ה' עד
מאירת עינים י' תיבו' מיראת ה' עד כרקו
יחדו הס' לרמזו ה' דברים שאמרנו ולזה
אמר משה שאחר פעשו ישראל העגל
כאברה מהס' אלה המעלות הג' עשרות
סזכרנו ולזה אמ' לכס ג' פעמים חסר יוד
וזה רמז התרגום (יתלל אהרן) כשארס
יעשה עבירות ראוי לו לאדם כמו אהרן
סהל רצהו וכפר בעדו שהוא עשה העגל
פיתפלל לשם וירוס ויסבול להתפלל לאל
ביראה ואימה ברתת וזיע כו' • לאור הס'
ז' א' ויקרא אלהים לאור יום ב' והולכתי
עורים בדרך לא ידעו ובכתיבו לא ידעו
אדריכס אסוס מחסך לפניהם לאור ג'
כקוה לאור והנה חסך לכגוהות ד' זעף ה'
אשא יוכיאני לאור אראה בדרקתו • ה' י'
כדוק בקרבה לא יעשה עולה בבקר
בבקר משפטו לאור יתן ומבלה עמוקות
מני חסך יוכא לאור בלמות ז' לאור
יקום רובח כו' וסימץ בלשון תרגום (כווה
סמיא וסבר למפק בליליא ואיתגלי
בכפרא) ונורא ז' ח' לא תערון מפניהם
כי ה' אלהיך בקרבך אל גדול ונורא • ב'
איוס ונורא הוא • ג' כי גדול יום ה' ונורא
מאר ומי יכלנו ד' אל כערץ בסוד קדושי'
רבה ונורא עד קרם מאר ה' יודו אמך
גדול ונורא קדוש הוא ופדות סלח לעמו
כזה לעולם בריתו קדום ונורא סמו • ז'
כי גדול ה' ומחולל מאר ונורא הוא על
כל אלהים וסימץ בלשון תרגום (רחילא
ואומתני יומא דאלהכא ויודון עממיא
ויסבחון) : ראוי שתדע כי ח'ל אומרים
כי זה העולם הוא סית עלמ' וחד חרוב

וכנגדן הם שפת ימי בראשית והעולם
 הבא הוא כנגד השבת שהוא כלו מנוחה
 והוא עולם הנשמות וזה כיון בכאן נאמ'
 כי האלף הא' היו בו רשעי ודריקי' כמו
 אדם הראשון שהיה דרוק וכן קין היה
 רשע והבל דרוק וכן חנוך ותחושלח היו
 דריקי' והיו ג' רשעים וזה כיוון ויקרא
 להם לאור יום ולחשך קרא לילה כי בזה
 האלף היה בו אור וחשך ולכך אמ' ויהי
 ערב ויהי בקר יום אחר האלף הא' היה
 בו טוב ורע האלף הב' היה לו רע שהיו כלם
 רשעים שהיה דור הפלגה ודור המבול
 וזה אמ' והולכתי עורים בדרך לא ידעו
 שהיו כלם רשעים עד שבא אברהם
 והודי' ד' רכי השי' וזהו מה שרמזו ובכתיבו'
 לא ידעו אדריכם אפי' מחשך לפניה'
 לאור ומעקשי' כו' האלף הג' היה בו מתן
 תורה והיה בו אור גדול לולי שבעשיית
 העגל כאבד וזה רמז כקום לאור והכס
 חשך שפסקבלו ישראל את התורה
 והיוכלם כביאים כמו שאמ' פנים אל
 פנים דבר ה' עמכם וכשחטאו התנכלו
 ערים וזה רמז והכס חשך לכגוהות רמז
 לועשה וכשמע שאומרי' חזל ששים רבוא
 של מלאכי השרת היו לו לכל אחד מישראל
 אחד כנגד כעסה ואחד כנגד כשמע
 וכשחטאו כטלום מהם האלף הר' היה בו
 חרבן שמי המקדשים בית ראשון ובית
 שני וזה רמז זעף ה' אשא כלומ' אשא זה
 הזעף והחמה שהיה בזה האלף ועם כל
 זה אבטח בל שיוצואני ואראה בצדקתו
 האלף הה' הוא האלף שאנו בו היו' בגלות
 המד והרע כי אצפי' שאנו בזה הגלות
 האל ית' לא יעשה עולה אבל הוא דרוק ה'
 בקרבה לא יעשה עולה בבקר בבקר
 משפטו לאור יתן כי הכל עשה בדין

כי גדול יו'ה' נזרח מאד ומי ויכלנו שהיה
 בו מתן תורה והיה יום גדול בודאי ולא
 זכה בו שום אומה כי אם ישראל וזה מה
 שאמ' ומי ויכלנו ששמעו ישראל מפני
 הגבורה הנכזי ולא יהיה לך כמו שאומר'
 חז' הנכזי ולא יהיה לך מפני הגבורה
 שמענוס • לאלף הד' הוא אומר אל כערץ
 בסוד קדושים רבה רומז לחרבן הבית
 בעומות שהאל כערץ פנהפך מדת רחמי'
 למרת הדין בסוד קדושי שה' בה מדרק
 עם הכריקי' כחוט הסער' וזה מה שאחז'
 ומתקדשי תחלו א תיקרי ומתקדשי אלא
 ומתקדשי האלף הה' הוא הגלות הזה
 ולכן ראוי לו לאחד להורות לפס ולהכריק
 דינו כי כל מה שיעש בדין ובמשפט כ'מ'
 כדריק הוא ה' כי פיהו מריתי' האף הו' הוא
 ז'ץ הישועה וזה רמז פרות שלח לעמו כו'
 האלף הז' הוא עולם הנשמות ויום הדין
 והוא רמז כי גדול ה' ומחולל מאד ד'ה
 כלומר כל הכרות שעברו יהיו כחלו' כמו
 שאמ' המשורר אז היינו כח' למי' וכו' וזה
 רמז התרבו' (דחילא ואימתני יומא
 דאלהנא ויודון עממי' וישבחון) כי
 כשהיה יום הדין יהיה יום גדול ונזרח
 ואז ייראו כל העמים כי עם השם הוא
 השם האמת ויהיה עם ביום ההוא יהיה
 ה' אחד ושמו אחד ויאמר כל העמי מה
 אך עקר כחלו אבותינו וכו' :

ידבר במעלת הנפש ובעונש
 וכמה מדורות יש בגיהנם :

בר השביעי ז' חסרים וחד אפלו' א'
 מיום הראשון עד יום
 השביעי ב' וישבתו העם ביום השביעי ג'
 והעברת שופר תרופה בחרט השביעי ד'

ויקהלו אל המלך שלמה כל איש וישראל
 בירח האיתני' בחג הוא החדש השביעי
 ה' להקוץ השביעי ו' אוח' השביעי דוד השביעי
 וכו' אלי אלי השביעי וחד אפלו' השביעי
 יימר אלה בניו : וסימן בלשון תרגום
 (נפש תא תנוחז בכפורי' א כדמתכנסין
 בכובץ תקיפיץ קדם אלהא) ראוי שתרע
 כי בכל מקומות שיש בו כרת תמצא כי
 כל דבשה בר מן חד רפה והוא כי ביום
 הכפורים לרמז כי בכל הכריתות איך
 ראוי לחכם להורות שום דר דהיתר אעפ'
 שהוא מן הדין אבל ביום הכפורים
 מאכילין אותו ומתי יהיה זה כשהנפשו'
 כלם יתכנסו ויהיו כאפני' א מקום הדין
 לתת חשבון מכל מה שעשו וזה מה
 שרמז ויקהלו א המלך שלמ' מלך שהסלו'
 שלו בירח האיתנים ולהקוץ השביעי
 כלומ' כשיכנסו לאות המדורות השבעה
 של גיהנם כקרא מקום קוץ ודרדר וזה
 מה שרמז התרגום (נפש תא בכפורי' א
 תנוחז) כלומ' שהנפשות ינחו בימים
 רשומי כמו שתמצא בסימן יראה וזה הוא
 אוחס השמי עם אלהא כד מתכנסין
 בכובץ תקיפיץ קדם אלהא וחד אפלו' אינו
 ר' כי כשהארם יוכא מהמדורות אינו
 יודע אם יעלה למעלה העליונה כי הוא
 מקום שחלקו בו וזה מה שאמ' השביעי
 ייש אה כלומ' אם הוא עולה עם המלאכי'
 ראוי שתתבונן כי בזה הפסוק
 שאומ' מיום הראשון עד יום השביעי יש
 להקשות למה לא אמ' כי כל איכול חמץ
 מיו' הראשון עד יו' השביעי וכרחה הנפש
 כי הקדו' תחלה הכרת מיום הראשון עד
 השביעי אלא לרמז לך ענין כפלא והוא
 כי הכר' הרמות הוא רומז לחבוט הקבר
 שיש לו האר' אחר מיתתו כי השביעי עולה
 בגמ'

התשובה הגדולה שעשה דוד ע"ה ואמ'
 שבעה פעמים בבעה מקומות אי כנגד
 הבעה מדורות ואלו הן הא' ה' כלענ'
 ומכודתי ומפלטו לי אלי כורי אחסה בו
 מגני וקרב יעשי מסגבי בזה הסקוק רמז
 על המדור של כלמו' והו' רמז במלת כורי
 שהדר' של כורי רומזת לכלמות ואמ' מגני
 בעבור כשהארס יוסב במקום הסך
 וכלמות כריך למגן כדי שיגינו עליו הב'
 אלי אי למה עזבתני רחוק מיפועתי דברי
 שאבתי לזה רמז הבית הב' הכקרא רות'
 ולכן כפל אלי אלי בני פעמים בעבור
 שאותו המקום הוא מקו' דומה ולא ישמע
 בו קול ולכן אמ' דברי שאבתי כלומ' כי
 באות' הצעק' גדולה יהיה כיכול מאותו
 הדומ' הב' אלהים אלי את' אשחרך במאה
 לך כפשי כמה לך בסרי בארץ כיה ועיף
 בלי מים זה רמז למדור הב' הכקרא' עיפתה
 והוא רמת במלת ארץ כיה ועיף בעבור
 רוב החמימות והאם הגדולה שיוצאה
 מאותו המדור אמ' במאה כפשי כו' הר' ראו
 הליכותיך אלי' הליכות אלי מלכי בקדש
 רמז למדור הר' הכקרא' אופל ולזה אמ'
 ראו הליכותך כלומר שאמר דוד סיהיה
 מאותם שראו הסכינה על הים כמו שחז'ל
 שאמ' זה אלי ואכוהו סהכל ראו לאלות
 והראו באצבע ולכן אמ' ראו הליכותי' כו'
 הה' הוא יקראני אבי אתה אי ובור יפועתי
 זה רמז לשחת כי השחת כקרא' אף לבנוף
 כמו שאמ' אויב לשחת קראתי אבי אתה
 כו' אחתי ואחותי לרמה ולזה אמ' דוד שהאל
 יהיה לו לאב ולא השחת ולכן הוא יקראני
 אבי אותה כו' והו' אומ' אלי א תעלכי בחצי
 ימי כדוד דורי' שכותי' זה רמז לשאל ולכן
 א תעלכי בחצי ימי כי אומ' בשאל מוריד
 שאל ועל' לכן אמ' דוד שלא ירד בחצי
 ומי

בממ' כמנין חיבוט קברים כי השבעי
 עולה שלש מאות ובעה ושמוני' וכך גם
 עולה חיבוט קברים כי קברי' עולה שלש
 מאו' וכך' וחיבוט עול' ל'ה חבדרס עסה'
 וכך' עלה לכך ספ' ואמ' כי הארס
 כסיו' מהיו' הראשון שנקבר ער השבעי
 הכפס יס' לה כער וחיבוט קברים כמו
 שאומרי' חז'ל כל בעה הכפס הולכת
 מבית לקברא ומקברא לביתא וכך אמ'
 ג' עולה ויורדת אבל הכטמה תנוח ביום
 השבת אעפי עיבא בתוך השבעה כמו
 שאומרי' חז'ל כי כשמתן של רשעי' הנידוכין
 בניהנס יוצאות מגיהנס בליל שבת ער
 מוצאי שבת ולכן תקנו חז'ל לומר' להאריך
 בתפלת מוצאי שבת ולומ' אורך ימים ב'
 פעמים כדי לתת ריוח לרשעי' שלא יחזרו
 כל כך במהרה בניהנס וזה רמז ויפעתו
 העס ביו' השבעי סכל הכשמות שובתות
 ולא בשבת בלבד נוחות מגיהנס אלא
 בכל ימים טובים ומועדים והס כלס
 רמזים בזה עברת סופר תרופה בהרס
 השבעי שזה עברת סופר רמז לר' לר'ח
 ולחב הסוכות בעשור לחרס רמז לפסח
 בעשור תעבירו סופר רמז למתן תורה
 שנתנה בסופר וקולות ולכן אמ' וקראתם
 דודר בכל הארץ כלומ' באלו הימים
 רגומים הכפסות כלס יוצאות מעברות
 לחירות וכשחטא דוד בבת שבע ובאורי'
 היה מוכן דוד לסבעי כלומ' לסבעה
 מדורו' שהס בניהנס המדו' האחר כקרא'
 כלמות השבי נקרא דומה הב' כקרא' ארץ
 עיפתה הר' אופל הה' שחת הו' שאל הז'
 בור ואעפי' טרבותי' הס ג' קוראים
 למדורות ג' בשמות אחרות אבל רוד לו
 א עשה תשובה היה מוכן לאלו השבע
 ימים ומי הבילו אלי' השבעי כלומ'

ימיו לשאול הכקרא בו עליה הז' אלי אתה
 ואורך להי ארוממך וזה רמז לבור בעבור
 סבבו' אומ' ויעלכו מכו' סחת כו' ולכ' ארוממ'
 כלומ' כמו סחת רוממתני והעלתני מן
 הבור ומן שאר המדרות כן אני ארוממך
 ולכן אמ' במקום אחר כי יפנני בסכה
 ביום רעה וסתורני בסתר אהלו בצור
 ירוממני רמז כי האל ית' הצפיכו בסכה
 כי כן כתי' באותו יום של רע' ורוממו וגדלו
 מעל המדרות ולכן אז קראו אלי ואלהי
 כי אז היה חוץ מגיהנס מכל וכל וזוה
 השלים תהלו תיו דוד ואמ' לי אהה ואורך
 וכו' והתחיל אז באשרי תמימי דרך כלומ'
 שהוא היה חוץ מהסבעה מדרות ועלה
 במעלה העליונה מעלת השמינית ולכן
 עשה אלו הפסוקי' שמוכיות לרמוז על
 המעלה הז' שהשיג וזה שרמז התרגו'
 (משזבוכא ופרוקא להבא קרישא אבוכא
 יתקינתא בגבחה) כי אעפי' שהאר' יחטא
 ויהיה כגזר לרדת גיהנס עכ' כשיעש'
 תשובה ויתן טבח לאל' ית' שיהל ית' יבילהו
 מבור תחתיות ויעלהו למעלה כמו שעשה
 אל דוד ולכן תמצא שני פסוקים אחרים
 פים בהם אלי אבלי' הם תלעיל והוא הא'
 עליך השלכתי מרחם מבטן אמי לי אתה
 והב' אמרתי ליי' אלי אתה האזינה ה'
 קול תחוככי אלהים ה' עוז ישועתי סכותה
 לראשי ביום כשך כי אומרים חזל ששמה
 חדשים יטב דוד בכרוי וכרעת סכרוהו
 חבריו על אותו עון כי מנינו סברברי
 הויזים עשה חדשים יותר מתה שמלך
 בירושלם במלבי' ולז' כי בתחלתו קודם
 טבא לעולם היה במעלה הראשונה והוא
 רומז עליך השלכתי מרחם מבטן אמי לי
 אתה ואחר כשיבאתי מהמדרות הוייתי
 ג' במעלה העליונה והוא רומז אמרתי

לוי' אלי אתה וכך הוא אומ' אחריו עוז
 ישועתי סכותה לראשי ביום כשך סחתה
 הויית סכך ומגן ביום כשך כוסריקון
 נדוים מתא קללה:
 כה בצאת הם שלטה א' כצאת העברי'
 ב' כצאת משה האלהה ג'
 כצאת השמש בגבורתו וסימן בלשון
 תרגום (ברתא במשכנא תנוח) ראוי
 שתתבונן שא' חזל באלה שמות רבה כי
 ימכור איש את בתו איש זה ה' בה סכא'
 ה' איש מלחמה ובתו זאת התורה שהיתה
 אכלו אמוץ והאל ית' מפרה ונתנה לישראל
 ולכן חין ראוי מתבא כצאת העברי' כלומ'
 שאין מוכיחין ספר תורה על דבר שלא
 לצורך אלא לצורך גדול ולזה אמ' לא תבא
 כצאת העברים כלומ' בפחיתות ושלא
 בכבוד אבל ראוי שתהיה יציאת התורה
 כמו שהיתה יציאת משה כי כשהיה יוצא
 היה העם כלו מביטים אחריו וקמים
 מלפניו כן ראוי לעשות לתורה וכך ג' כ'
 אוהביו של ה' ראוי לעשות יותר ויותר
 כמו שהוא יציאת השמש בבגידתה שהוא
 מהבקר עד חצי היום שהוא תקיף והולך
 ואור עד כסוף היום וזה אמ' התרגו' בר' תא
 במשכנא תנוח כלומ' ספר התורה ראוי
 להיות תמיד מונח במשכן האהל ולא
 יבא כ' לדבר גדול או כבוד גדול או
 כוכל לפר' פי' אחר והוא כי אחזל כי הסכי
 שהוא פועל אכל בעל הבית ראוי בהתחיל
 לעשות עבודתו מכיון אור השמש וזה
 כיון אמרו כצאת העברים ל' העברים
 והפועלים יבאו לפעלם ולעבודת' כשיכל
 השמש יזרח וכך ג' כ' כשהי' יוצא משה היו
 יוצא כ' כצאת השמש בגבורתו וזה רמז
 חזל באמר' פני משה כפני חמה וזה רמז
 לשון התרגום אחר משה עבדא דרח
 קממה

פתחה נקרא עבר ואוסב על הק"ב וכו' :

בנאו העוסק בתורה וישראל במה השיגו בקבלתה :

כו אלה הדברים ה' א' אתם תהיו לי ממלכת כהני וגוי קדוש אלה הדברים יבוי ב' ויקהל משה את כל ערי ישראל ויאמר אליהם חלה הדברים ג' אלה הדברים דרים ספרא ד' אלה הדברים עשיתים ולא עזבתים ה' אלה הדברים אשר תעשו רברו אמת איש לרעהו אמת השלו' כווסיתן בלסון תרגום (בקדושא אתפקדו ישראל למעבר שלמא או קוסטו) דרשו חז"ל כשהבה רצה ליתן התורה לישראל אמת הבה למשה סידבר לישראל באותם הדברים עתם שאלו הבה למשה והוא אומר ואת תהיו לי ממלכת כהנים כו' ואז אמת אלה הדברים ואתמלהם לישראל שהיו זוכים כשיקבלו את התורה בשלמה מעלות והם כתר תורה וכתה כהונה ומלכות מלכו הוא רמז בממלכת כהנים רמז לכתר כהונה וגוי קדוש לכתר חורה ואלו המעלות ובפרט כתר תורה איך שם אדם יכול לקנות אוסם בו אם באמצעות ד' דברי הא' שיעשה וישמו כל מה שכתוב בתורה וזה רמז באמרו אלה הדברים אשר בזה ה לעשות אותם הענין הכ' שהיו טובלים התוכחות והמוסרים סראם הישיבה או כד או החכם מטיל עליהם בעת שמירת התורה וזה מה פרמו אלה הדברים דרים ספרא שמה דבר איה תובחאו כדי להזהירן ולהזהירן דברו תורה וזה רמז חז"ל סג' דבר' כתבו עי' ייסודין התורה הוא א מהג' סכאת אשרי הגבר אשר תיסרכו יתקורתך תלמדנו כי כשהאר' היה קובל

כל מיני תוכחות וייסורי' הוא יזכה לתור' הענין הפליטי סדברו תורה רחוי לו לאדם לסומרם כל ימי עד ולא לחזק קדוש כ' מ' ופן יסורו מלבבך כל ימי חיך ויחזל כל מי שסוכח משנתו סכגנתו דלמוד עולה זרזן והרבה מאמרים וזה אמת אלה הדברים עשיתים ולא עזבתים ד' שראוי לו לאדם כסרובה שתורתו תתקיים בידו לעשות משפט ויהיה אוהב החברים וישב בשלום עם כל אדם וזה מה שרמז אלה הדברים אשר וכו' אמת ושלום וכו' כי התורה נקרא אמת והבה חותמו הוא אמת ולכן תתקיים התורה באמת ושלום ששמו של הבה נקרא שלום סכא ויקרא לו השלום ולכן האמת יש לו רגלים והפקר איך לו רגלים כי אמתים בו ג' תיבות א' שהיא ראש האותיות מ' שהיא אמצע והתיו שהיא סוף האותיות ויש לו א"ב חזוק כמו אותה הדבר העומד על ג' רגלים שלא תזוז מעולם אבל הפקד איך לו רגלי' בוונת' סהם סמוכים אחת חל אחת והם אותות ג' מהופכות לומר שאינו יכול להתקיים וזה רמז חת' רגום (בקידושא אתפקדו ישראל) נכטנו לעשות התורה בקדושה ובטהרה וזמתי בשיהיה עתה' שלום ואמת והוא הפוסחא האחר דכתי' בקוסטא כו' :

יבאר כי התורה חיי ישראל :

כו למים ה' רגום א' ויבא סם העם למים ב' רפאתי למים ג' הוי כל כמא לכו למים ד' ואריריהם שלחו צעיריהם למים ה' לא רעב ללחם ולא כמא למים וסיתן בלסון תרגום (לעמא אסתא כחלבא לינוקא בכמא) ראוי שתדע כי התורה נקרא מים והעם כשהיו במדבר אמת' שהיו מבקשים עם מים אמ להם הבה

שהצמח מלאהם לא היתה בתאומתית כי
הצמח האמתית היא לתורה ולא למים
והיה להם לבקש התורה וזה רמז ויבוא
עם העם למים והאל ית'אמ' רפאתי למי
אכי נותן לכס התור' שהוא רפואה שלימה
לאדם וזה מה שאמ' כי היא חיוך ואורך
ימיו ואמ' ב' רפאות תהי' למרדן וכו' א"כ
אופה זאת עשנו שהיו כל צמח לכו למים
ראוי לו לאדם לרדוף אחר התורה ולא
אחר הכסף והזהב כיו"אם אחר התורה
סכל המלאכות הוא יוכל לעשות כשהוא
בחור אבל כשזקן אינו יכול לטרוח
במלאכה מה שאין כן במלאכת התורה
סכל עוד שהאר' ה' מזקן חכמתו מתרבו'
ולזה ראוי לו לאדם ללמד לבנו תורה
מקטנותו כדי שתהיה לו בקנין ואז אמר
ואדריהם שלטנו בעיריהם למי שהאמ'
הגדולים והנכבדים ראוי לשלוח הבנים
הקטנים כדי ללמוד תורה ולזה אחז'ל אין
העולם מתקיים אלא בהבל פיהם של
תינוקות של ביתרובן בעבור כי אין רעב
בעול ולא צמא כמו התורה שהוא הרעב
האמתית והצמא האמתית כי השאר אינם
כמשבי' לכלום וזה רמז התרגום (לע"מ'
אסות'א כחלבא ליכ'א'א בכפנא' בלומ'
שהתורה היא הפואה לאדם כמו שהוא
החלב לתינוק כשהוא רעב וכו' :

יבאר כי בשביל התורה נברא העולם :
כח ברא' אלהים ג' בראשית ברא' א'ים
ג' למן היו' אשר ברא' א'ים אדם על הארץ
ג' וסימן בלשון תרגום (בארע'א עובדין
ראוכטא') ר"ט כי חז'ל אמרו כי העולם לא
נבר' א' בשביל ישראל סבא סנקראו ראמ'
כח ברא' א'ים ג' בראשית ברא' א'ים

ונאמ' בראשית בעבור ישראל סנקרא
ראשית סבא' קרס ישראל לוי ראשית וכו'
וישראל לא כבראו כי אם שיראו מלפניו
ויעברוהו כדי שיזכו לעולם הנשמו וזהו
מה שרמז בכאן בראשית ברא' אלהים
כלומ' ברא' אלהי השמים והארץ בטביל
לעשות כלומ' כדי שיעשו מעשים הבונים
ולא ברא' אלהים כדי שיאכלו וישתו וידמו
לבהמות אך ידמו לבר אלהין כמו שאמ'
אך בכל' יתהלך איש וכשיעשו זה בודאי
יזכה העולם הזה והבא וכל מה שעשה
האלהים עשה בטביל ישראל סבא
כמו שאמרו ולא בטבילה אומות ע"כ
וזהו מה שרמז למן היום אשר ברא' א'ים
אדם כי ישראל נקראו אדם סבא' ואתנה
באני כאן מרעיתי אדם אתם וזהו שאמ'
התרגו' (בארע'א עובדין דאוכטא') כלומ'
בזה העולם ראוי שיעשו המעשים של
האדם ולא בעוה' בו'חז'ל אמרו מי שטרח

בערב שבת יאכל בשבת;
כט ור' יצא ג' ב' מלאים וא' חסר א'
ותבוא הארץ דשא עשב
ג' ותבוא את עמך ישראל מחרץ מכרים
ג' ותבוא ותתן לה את אשר הותרה
משבעה חר' בתרה חר' בכי'אים חר'
בכתובים וסימן תרגום (בארע'א ליט'א'
תמיהיב') רש"ג בזה כי העול לא כברא'
אלא בטביל ישראל סבא' ישראל לא כברא'
אלא בטביל התורה כמו שדרגו חז'ל
בראשית בטבילה תורה סנקרא ראשית
סבא' ה' קנפי ראשית דרכו וכו' וזה מה
טרפה ותבוא האר' דשא עשב מרע זרע
כלומ' ראוי לו לאדם בעוד שיושב בזה
העולם שיוביא מהתורה כל מיני חכמה
ועלמול והלכות וכל זה בטביל ישראל סבא'
והוא מה סבא' ותבוא את עמך ישראל
מתכרים

ומצדו כלומ' התורה נתנה בסביל ישראל
 סבא וכסישראל יעסקו בתורה ובמכות
 יזכו לראות חיי העולם הבא ויטבעו
 מנעיונות הסביכה וזהו ותבוא ותתן לה
 את אשר התירה משבעה ודרשו חז"ל
 במדרש רות ותבוא ותתן לה העולם הזה
 את אשר התירה לימות המשיח משבעה
 חיי העולם הבא וזה מה שרמזו חר' בתור'
 חר' בכביאים חר' בכתיבים בלומ' ראוי
 סישראל יזכו לחיי ע"ה שלא ימוט מפייהם
 התורה וכביאים וכתובי' וזוה האופן יזכו
 ליידם הארץ ארץ ישראל וחיי הע"ה וזה
 מה שרמזו התרגו' חר' עלישראל תתיהיב :
 יבאר מעלת ארץ ישראל'
ל והארץ חרחם פסקו או הארץ היתה
 תהו ובהו ב' והארץ לא
 תמכר לכמיתות ג' והארץ תעזב מהם
 ותירץ את סבתותיה ד' והארץ אשר אתם
 עובדי' שמה לרשתה ה' והארץ הגיבול
 ו' והארץ חכפ' תח' ויטביה ז' והארץ הנשמה
 תעבד תחת אשר היתה שמה ח' והארץ
 תענה את הרגז והתירוש והיבחר והם
 יענו את יזרעל וסו' בתרגו' (יהו' דיירין
 בנפסיהון בטורא דתהומא ויתבתון
 בעובדכא עם אלהא) דע כי חז"ל כתנו
 טעם למה התחילה התורה מבראשית
 כמאמ' ר' יצחק לא היה צריך להתחיל ומה
 טעם משום כח מעשיו וכו' לומ' כי הבה
 ברא העול' ונכתו למי סרבה וזהו והארץ
 היתה תהו ובהו לומ' לך אל תחשוב כי
 העולם קרמון ומנהגו כוהנא לא הבה ברא
 הארץ תהו ובהו היתה והוא בראה לכן
 סמך והארץ לא תמכת לכמיתות כי לוי
 הארץ ועיני בה תמיד וכל היושב עליה
 ראוי לשמור עצמו מהטוא לוי כי על כל אה

יבואך אלהים במשפט כמט' שלמה ע"ה
 אמרתו אני בלבי את הדריק ואת הרשע
 יפוטו האלהים וכו' ולכן כותה התורה
 לעשות סמיטות ויובלות בארץ כדי
 לק בוע בלב האומ' חרוש העול' והפגחתו
 וכן חז"ל בעין שלא סמרו יסר' הסמיטות
 כדין וכסור' ויאמינו שהס' משניה באיסי
 המין אז הארץ תתן יבולה והעץ יתן פריו
 וזהו ראוי כי הס' משניה כי הארץ אשר
 אתם עובדים שמה לרשתה למטר השמים
 תשקה מים שמורה שהס' משניה בה
 לתת לה מטר בעתו וזה כיון הכתו' הנותן
 מטר על פני ארץ וסולח מים על פני חובו'
 יר' כפי שחז"ל בזו' כי הס' יתן בעצ' וראשונ'
 בהסגחה פרטית המטר בארץ ישראל
 וזהו על פני ארץ ומסס יפרד ויבא לשאר
 ארצות וזהו וסולח מים על פני חובות
 כלומ' בחובה לארץ יבאו מאותם
 המים הכותרים ז' שמה ארץ אשר עיני ה'
 אלסיך בה וכו' להורות כי ארץ ישראל
 היתה מושגח' יותר בפרט משאר הארצו'
 או נוכל לומ' והארץ הגיבול יורה כי מארץ
 ישראל יבא הטוב לגבולים כמו שאמרנו
 וכאשר חם ושלום לא יאמינו יושבי הארץ
 כי הס' משניה אז והארץ חכפה תחת'
 יושבי כי כבר כו' הפ' ולא תחטפו את האר'
 אבל כפי יאמינו אמונת ההסגחה ויתקעו
 בלבם אז יהיה סבה שאעפ"י שארץ ישראל
 חרבה תחזור ליושנה והוא אומרנו והארץ
 הנשמה תעבד תחת אשר היתה שמה
 זאת ועוד אחר' כי הארץ תענה את הרגז
 והתירוש והיבחר ויהיו מושגחים מהס'
 הסגחה פרטית ורביקיס ומוספעי' כל עת
 וכל זמן ואז יזכה להכלחת הנפש ז' והם
 יענו את יזרעאל ר"ל שיהיו טעם זרע' ית'
 ז' התרגו' (יהו' דיירין בנפסיהון בטורא

דתהומא) כלומ' כפי ישראל יקיימו המצות יהיו כפשותיהם עם הכריקים בטורח דתהומא כלומר בהר ובגבול האלהים ויתכתון בעבודיהון עם אלהנא כלו' בזכות מעשה ידיהם יהיה להם מהלכים בין הכריקים וכו' :

לא ויטע ג' בפתח וחר בשבא ויטע אהלי אפרכו ויטע אלהים גן בערן ויטע אשל בבאר טבע וסימן בתרגו' (איכנא ישרי בעלמא במסכנא) כבר ידעת כי ה'בה ברא האדם ונתן לו הבחירה והעצה לבחור בטוב ולמאוס ברע ולהתרחק מהרע וגם להתקרב אל הטוב ויער לנו סכר טוב להולכים לפניו בתמים ועונם א פועלי און ובעבור המכר נטע אלהים גן בערן זש כאן ויטע אה' גן בערן רצה הסי' גסה הגן בערן כדי שילכו בה הבוטחים בטוב אבל לא כן ההולכים אחרי התאוות הגופניות ויעזבו את ברית השם ללכת בעקבי נח כמעשה ההוא אשר נטע כרם וישתמן היון ויסכר ויתבל וכו' וילך בסרירות לבו אבל מי אשר יחפוץ דרך חיים ולחמות בכל סרי ב'גע הלא טוב לו לאשר בררכי אברה' אשר נטע אשל בבאר טבע והכי את בוראו מבן ג' שנים ומאז חקר במציאות הסי' והסיג כל חכמה וזה כיוונו זל באמרס מרגלית היתה תלויה בכוארו וכו' ואחר שמת אברהם תלחה בגלגל חמה וכו' הורה על גודל חכמתו להודיע בעמי' עלילות הסי' מעשה תקפו וגברתו ות' בסבע חכמות אשר הסיג וידע וזה רצה בבאר טבע ובהסיגו השבע חכמות אשר חכבה לה התורה לעמודים ידע כללות העולם וטבעו וסבתו הראשונה ות' ואז קרא בסס ה' אל עולם מלכד

החלק המעשי אשר ג' כ' היה עומה מגויי האנשים גומל חסרי וזה רמזו חזל במלת ח'ל ל' ח'ילה שתייה לוייה וזה רכו חזל באמרס כל מי טיפ לו ג' סימנים אלו הוא מזרעו של אברה' בויסכי רחמני גומלי חסדים וכו' הרי זה דרך אשר יראה אור פני מלך מלכות עולם ב'גע מקדם וזה רצה בפ' ויטע אהלי אפרנו כי ראוי לאדם ללכת תמיד בררכי טובו ואורחות כריקי' ויבחר אהל חכמי' ופס תהי' חשב אפודתו והסי' יכרף מחשבתו הטובה למעשה ומה סרמז הוא באומרנו (איכנא ישרי בעלמא דמסכנא) כלומ' האדם ראוי לשכון בזה העולם ברירת עראי ולא ברירת קבע כאכסים אשר נטע ללון באהל מקנה:

לב ואדם ט' א' ואדם איך לעבוד את הארמה ב' ואכסי עשיתי ארץ ואדם עליה בראתי ג' אוקיר אנוס מפס ואדם מכת' אופיר ד' ואדם ביקר בל ילין קדמאה ה' יגוע כל בסר יחד ואד' על עפר ישוב ו' אשרי אדם מכא חכמה ואדם יפיק תבונה ו' ואדם מה יבין דרכו ח' ומכא חן ושכל טוב בעיני אלהים ואדם ט' ואדם לא זכר את המסכן ההוא זש בתרגום (יפלחון בעובדיהון איכסי' יתירין ויתבון בסוכלתנו באורחהון ויסכחון סינכותא) האדם לא נברא לתכלית אחר כי אם לעבוד את הסי' ולקיים תורתו ולהביץ פעולותיו ושמו ית' זהו שאמ' הכתו' וכל טיה השרה וכו' רמז כי הדיבור היוכא באמצעו' הלסון המכונה בטיח ספתותינו ראוי סי' היה קודם לכל רבר להביץ השרה שהוא טס שדי' סכן עולה שדי' בגמ' ואחר סכנס האדם בזאת ההבנה להכיר סס המורה על סדור המערכה שהוא שדי' ראש לעלות עוד מדרגה אחרת יותר עליונה ולהביץ

והפנית לעשות מעשים טובים עם
 החכמה כחאמרם ז"ל כל תורה שאין
 עמה דרך ארץ כו' וזה רמז באומרו ואד'
 מה יבין דרכו כלומר ראוי לאדם להבין
 בדרכיו ופעולותיו של ה'בה ובה ילך
 כמאמ' חז"ל והלכת בדרכיו מה הוא רחום
 אף אתה וכו' והפליטות ראוי להתקב
 בדרך טוב בעיני אלהים ואדם תפארת
 לעושהו תפארת לו מן האדם כמאמ' ז"ל
 אמרו כריק כי טוב וכי יש כריק שאינו טוב
 אלא שהוא טוב עם הסי' ועם אנשים וכך
 חז"ל דבר זה כתוב בתורה שמוי בכביאי'
 משולש בכתובים וזה רמז ומצא חן וסכל
 טוב וכו' זאת ועויו אחרת ראוי לעשות
 האדם לזכור את בוראו ולסלוט עליו
 את יצרו הטוב ולהכניע היצר הרע
 וזה רמז ואדם לא זכר את המסכן הקוה
 כלומ' א' תעשה כאדם הראשון אשר חיב
 מיתה לעצמו ולזולתו לפי שלא זכר את
 היצר הרע וכאמ' כן תעשה למאוס ברע
 ובחור בטוב תזכה בודאי לחיות' בנפ'
 ה' וזה רמז התרגום יפלאון בעבודיהון
 כו' כלומ' ראוי לאנשים הטובים והישרים
 לעבוד את הסי' במעשה ידיו' ואם חטאו
 ראוי לחזק בתשוב' וסתיה' עשוי' בתבונה
 מדעב מאהב' וזה רמז (וייתוכן בסוכלתנו
 באורחיהון והו' ישכחון שיזכותא) כלומ'
 ימצאו מנוח לכף רגליהם והנשמת' תשבע
 ברצון וז"ש ותשבע ברצון נפשכם :
 ובר' כבאס ר' הא' ויכלו השמים וכל'
 כבאס ב' אכבי עשיתי ארץ ואדם
 עליה בראתי אני ידיו נטוה' ^{מ' ל' כבא}
 ג' וכמקו כל כבא' השמים וכו' וזה רמז
 השמים וכל כבאס יד אתה הוא ה' לברך
 אתה עשית את השמים וכל כבאס וסימן
 כלשון תרגו' (סלימותא דאינשא בספר
 בלחודיה

ולהבין כב' שמות של ה' שרמז במלת
 עטב שהסי' מורה על השם ועב על המכין
 וזאת החכמה לא היתה עדיין בעולם
 בעבור שהאדם לא כברא וז"ש ואדם אין
 לעבוד את האדמה כלומ' האדם אשר הוא
 ראוי להוכיח הדברים מהכח אל הפועל
 ולהבין שמותיו של ה'בה ופעולותיו אין
 ירצה עדיין לא כברא ולכך כברא לרעת
 ולהסיג זה כו' כל האר' וז"ש אכבי עשיתי
 ארץ ואר' עליה בראתי כלומ' לכך בראתי
 העולם בעבור האר' בראתי כרי סיכור
 מעלתו ית' וחמתו וכשהאדם יסיג זאת
 המעלה הוא גרול ממלאכים כמאמ' ז"ל
 גרולים כריקי' כמלאכי הסרת וכו' וכך
 חז"ל חביבין ישראל כמלאכי הסרת אלנו
 ישראל אומרים שירה בכל עת וכו' וזה רמז
 אוקיר אנוס מפו וכו' והמלאכים להיותם
 משרתיך נקראו כתם פז וכרמז זה בראשו
 כתם פז וכו' ואם לא יסיג האדם תכליתו
 זה מי עכב בירו הוא בעצמו עכטה לכד
 יצר הרע והלך בדרכי אדם הראשון וז"ש
 אדם ביקר בל ילך ק' רמז לאדם הקרום
 הראשון שהיה קבה שנכנע לכד החומר
 ועזב דרך החיים להסיג בוראו ושמותיו
 הקרושים כפי איפשרותו ועוד קבב אדם
 הראשון הזה כי בחטאו ירוע כל בשר יחד
 וכו' כי בעבור חטא האדם נקנסה
 מית' על מיץ האיוסו וכמו שאר"ל בפסוק
 אכי אמרתי אלהים אתם וכו' אכך כאדם
 תמותו וכו' ולכך ראוי לו לאדם לשתדל
 בכל תאמיו כחו לעשות דברים נכונים
 להסיג בהם יתרון ומעלה בעולם הבא
 בדברים אלו והנה הדברים הם ראשונה
 לעסוק בתורה ובחכמה אשר באמצעותה
 יהיה מאושר וזה רמז באומרו ואדם יפוח
 תקווה אשרי אדם תכח חכמה וכו'

בלחוריה הלא ידעת כי הכל ברא אלום
 עליוכי ותחונכי עם היות סברא המלאכי
 והגלגלי קיימים באיש עכ"ז בידו לכלותם
 ולהשחיתם מכל וכל וכל מה סברא הבה
 ברא לעשות רכונו שמי' ושחמי' לעשו רכונ'
 קינם ולא לתכלית אחר וכל לנו ח"כ
 סנכראו העליונים לעשות רכונ' קוניהם
 וכך הוא ביד הבורא להעמידם נכח ולשני
 דברי' אלו רמז בעל המסרה אם לראשונה
 כי הסי' ברא העולם חדש זהו סמ'א'
 הכתו' ויכלו השמים והארץ וכו' ובראם
 לתכלית' עשו רכונ' הסי' וזהו ואככי עשיתי
 ארץ ואדם עליה בראתי וכו' וכל כבאם
 כוונתי כלומר בראתי כל כבא השמים
 לעשו' מה שאני מצוה כמו שמכינו טעמה
 ליעקב ע"ה ויפגע במקום וילץ עם וסו'
 וחז' דרשו חמה שקעה לו קורס ענקה
 וכך ביהושע שמש בגבעון דום וכו' אם
 לשנית כי ביד חס' להעמידם ולכלותם
 אח' ומקו' כל כבא השמים וכל כבאם
 יבול ככבול כו' וכל זה מידעו כי ליי' המלכות'
 ואין עוד מלכדו וזהו אומרן אתה הוא ה'
 לברך וכו' כלומ' אתה הוא הכחתי וקיים
 לברך ואתה עשית את השמים וכל כבאם
 ובורך לכלותם כי מעשה יודך הם ואתה
 מחיה את כלם והארץ וכל אשר עליה
 וסלימות הכל לעשות רכונך ח"כ ראוי
 לאדם להגות יומם ולילה בתורה כי הוא
 נותנת חיים לבעליה וזה רכונו של הבה
 והוא אשר רמז התרגו' שלמותא דא'כשא
 בס' פרא בלחוריהו כלומ' סלימות האר'
 לעיני' מותר תור' ולא לרבר אחר :

ה' אמרות טהורות כסף כרוך בעליל
 לארץ מזוקק טבעתים ה' והסב לשכניו
 טבעתים א' חיקם ו' נמכא יטלם טבעתי'
 וקימן בלסון תרגום (תטכח טבעה
 כהור'ץ רכיו'ן כד תיתוב לב'תך) רע כי
 יקם קיץ בגמ' יצר ב'דד ולכך מכני' תמי'
 ליצר הרע בסס קיץ בעבור שהאדם
 יקנהו בקנין מעשוריו כמאמ' חז'ל טלם
 עשרה סנה קדם יצר הרע ליצר הטוב
 סנא לפתח הטאת רובץ ומאמ' אנטוניכוס
 לר' כפרק חלק מסייע וכך מאמ' רז'ל
 בקרא כי יצר לב האדם רע מעשוריו
 משכנער בבטן אמו ולכן חזיר במלכת
 שמים ידכה וישוח וידרוך וירמוס יצרו
 הרע תחת כסית דגלי' וזה רמז לכך
 כל הורג קיץ טבעתים יקם כלומ' כל מי
 שהורג ומטעבד את יצרו הרע המכונה
 קיץ יהיה סנה שייקם ויושחת טבעתים
 כלומ' הטבעה טמו' של יצר הרע והז' שמות
 של גיהנם כחמד תראה בעזרח האל
 בסיומן יראה ובסיומן הטביעי ולא
 די' לו טיעפה זה הדבר להרוג ולהסמית
 יצרו הרע פעם אחת ולא וסנה לו אבל כה
 יעשה כל הימים עד שיסאר בקנין וזה
 רמז טבעתים יקם קיץ תרי' בענייכא
 כפל ענין לחזק וכאשר ככה יעשה יזכה
 לחסות תחת כנפי השכינה ולאור באור
 ה' ותהיה נשמתו זכה וטהורה מכל פני'
 וסכלו ברור להביץ כל תעלומה וחכמה
 ומלאה כל טוב וזה רמז באומרן והיה אור
 הלבנה כאור החמה ירצה יהיה זה האור
 של הסכל שהוא רומה ללבנה לבעבור
 שהלבנה הוא מקבלת האור מהשמש כן
 הסכל האיננו הוא מקבל הטעם מהסכל
 הפועל . וכך תמצא פעולה והיה אור
 הלבנה בגמ' יצר הטוב ואז ודאיכס האדם
 יהרו

נפשו וזכה לחיים הנכחיים וזש תשכח
 טבעה כהורין דביין כלומ' תמצא אותם
 המאורות היקרות חור פני הדריקים
 ואור הנכחי ואור פני מלך מלכום של עולם
 ויהיה זך ונקי כד תיתוב לביתך כלומ'
 כשהארס ילך אל בית עולמו שהוא דירת
 קבע שכה יסב הארס לנכח :
 יבאר שיש שר גדול לעושה צדקה
 לטם שמים:

לה תלתא פסקוי' אית דאית בכל חר
 וחד זתיבו' תלתא מימיכה
 ותלתא משמלה והוא באמציע דפסוק
 א' מאשר שמנה לחמו והוא יתן מעדני
 מלך ב' וכדיב' כדיובות ועץ והוא על כדיובו'
 יקום ג' אלהים הבין דרכה והוא ידע את
 מקומה חר בתורה חר בכביאם חר
 בכתיובי' ראוי שתתבונן כי כשהארס
 יכנס ליום הדין יקומו המשרתים את פני
 המלך עהם יוסביס' ג' מלאכי' מימינו ונ'
 משמלו והא ית' באמצע וזש תלתא פסקוי'
 כלומ' על ג' דברים יהיה פסק דין אשר כל
 איש ואשה יש ג' שמלמדין זכות ויש להפך
 ג' אחרים והס' יתן את פסק הדין וזהו
 תיבו' כלומ' שיוסבי' על כסא דין ומתחילי'
 תחילה המלאכים הסניגורים ואומרי' כי
 וראוי זה הארס ראוי להכניסו בג' כי
 מאשר שמנה לחמו שפתחו היתה פתוח
 לרוחה ונתן מפתו לדל ולכל באי עולם
 עובדים וטביס' עובים המלאכי' אשר הם
 המקטרגים והוא יתן מעדני מלך פי' איך
 לזכותו על זה כי אם היה כותן פיתו לפני
 היה בעבור שהיה ביתו מלא כסף וזהב
 שאפי' הכלבים אשר הם בביתו אוכלים
 מעדני מלך איך ראוי לזכות בעבור
 שנתן לפני לא נתן כי אם כה' הנבלים כי
 אם לא היתה ביתו מלאה כל טוב לא היה

יהרוג היצר הרע יהיה אז סכלו כח
 ונקי וכמעט איך דריך שפע זולתו ית' יהי'
 כמלאך ה' כבאות וזה רמז ואור החמה
 יהיה שבעתים כלומ' יבין שבעים פנים
 שבתור' כמו שיער הכביא כי מלאה הארץ
 דעה כול' וכך עולה חמה כמבין כ' פ' פ' שיות
 התורה שהכל יהיה גלוי לפניו ולא יבצר
 תמכו מאומה וזלה רמז' אמרות ה' אמרו'
 טהורות וכו' מזוקק שבעתים כלומ' מה
 מייסוב' אז תהיה השנה מזוקקת בשבעי'
 פנים שבה ולפי שכתו סיבה הרע מעכב
 ההשנה והשלמיות סך שבעוד מלכות ג' כ'
 מעכב כמאמ' חז'ל' מאמ' ר' אלסכנדרוס
 לפני ה' דבוכו של עולם גלוי וידוע
 לפיך שרזוכי לעשות רצונך לא מי מעכב
 השאר שבעים ושעבוד מלכות' ולפן
 רמז בכלן שכהאר' יסיר מעליו הי' צ' הר'
 ישאר ערוך איזה עכוב והוא שפבו' מלכו'
 ולכן כראות ה'ה סכל האנפ' משתדלים
 להסיג' האמותות ולהסיר היצר הרע הוא
 ית מקרב הגאולה ויסמך הרשעים והוא
 אומרו והטב לש כנינו שבעתים אל חיקם
 כו' אחרי שהם קבה להעבי' אותנו עבודת
 הס' ישלם להם כפעול' ויטיב לנו את' כל
 אבידותינו שאללו ובזזו לנו כמו שאמ'
 הכביא תחת הכסף אביא זהב וכו' וזהו
 ונמצא ימלס שבעתים וכו' באופן שיענמו
 בעונם תמון ועונם ג' פסוי' ואז כהיה מלתי'
 בעבור פנסיר מפלימו יצר הרע והוא
 יסיר מעלינו שבעוד מלכות וזכה לחיות
 בכועס ה' השטן לכדריקים והנה הרמבם
 ז'ל אמ' כי היועודים הגופניים לא ייער
 הש' להיות התכלית המכוון אבל להיותם
 עזר לתכלית ההכלחה כי כאשר לא יהיו
 לו טרדות כדברים ההכרחיים יהיה אז
 פנוי לעסוק בתורה בחכמות ואז תמלס

נותן פעם ב'אומרי'הסניגור'י זה האדם
לא די שהיה בביתו נותן בדיקה וביתו
פתוח לרוחה אבל ג' שהיה פוסק בדיקות
ברבים והיה נותן מתנות לעניים והיה
ג' כ' מעץ לאחר שיתנוסיהיו מחות' שהם
נותני והם נדיב נדיבות ועץ והמקטרגי'
מטיביו ואומרי' והוא על נדיבות יקום
כלום כי כל מה שהיה עשה זה האדם ליתן
לכדק' לא היה עושה לא לזוהרה ולהחבא'
על חבירו לומר שהוא היה הכותן
והעושה ולא היה מכונן לטעם לעשות'
בדיקה כראוי כי כבר אמרנו ע' מה מתן
בסתר וכפה אף פעם ג' הסניגור'ים
ואומרי' כי זה האדם תמיד היה עוסק
בתורה לילה ג' ומו' יודע תכלית החכמ'
וזהו אל'ם הבין דרכה כלום האל'ים זה
האדם הבין יודע דרך החכמה והתורה
והמקטרגי' אומרי' יודע את מקומה כלום'
לא די שלא יודע לקנות אבל אינו יודע
מקום הפרטה והיכן היא כי כבר אמרנו
מראוי לו לאדם להפלים פרטותיו עם
הכבוד ב' מקרא וא' תרגו' וזה לא די שלא
קרא אבל לא יודע את מקומה והש' שהוא
הפוסק אומ' כי ראוי לאדם זה להכנס בגע'
בעבור כי זה עשה כד' וכסודה ומתחיל
ללמד זכות עם המנחכים הסניגור'ים
ומתחיל ממאי דמליק מיכיה לומר שלא יודע
את מקומה אומר ודאי חד בתורה וחד
בכתיוב'ים וחד בכתיוב' כלום כי זה האדם
גילס ומ' בג' האומרי' והבין דרך התורה
ומה שאר אשר הם בדיקה והפת אשר היה
נותן סתמו לתכל' טוב ואם לחמך יקיימוך
באורחא כלום' כי ראוי הוא זה הפועל
אשר עשית מן הלחם והבדיקה לתת לך
חלק בעהב שהוא הדרך אשר ירוך בה
האדם ג' אופשר לומר כי רומז על מה
שאמ' הת' כאר' מרות בנותני בדיקה ובא'

שהוא לא יתן ולא יתנו אחרים לא דבר
מה לא יתנו לו זכות לא בעה' ולא בעהב
ואמ' כי מי שהוא רובה ליתן ויא'נו רובה
שיתנו אחר' מפני שהו' יודע כי הנות' כדק'
יתן לו ה' עושר כמו שאמרנו עשר תעם' כי
מי שהו' נותן בדיקה הוא מתעש' ומפני זה
הוא רובה ליתן בסביל שיפסי' הוא וחינו
ד' ב' שיתנו אחר' כי עיני רעה בטל אחר'
על זה אמ' מאש' אמ' לחמו כלום מאש' רבה
סיהי שמל לחמו ולכן והוא יתן כלום לכן
הוא רובה ליתן לזה ה' נותן לו מערבי
מלך בעה' כמו שאמ' שה' במחלה
עושר וכבו' ל' כי מי שהו' נותן על זאת
הכוונה אינו זוכה כי אם בעה' ועל
הב' שהוא רובה שיתנו אחר' והוא
לא יתן אמר וכדיב נדיבות יעץ כלומר
למי ראוי לקרוא נדיב למי מנדיבות יעץ
שיעץ לאחר' שיתנו והוא ג' על נדיבות
יקום שהו' ג' כי היה קס ונפת' אבל מי שמיעץ
לאחר' שיתנו והוא אינו נותן ראוי לקרוא
כילי ומה יהי לו לזה הכילי סכליו רעי' רוב'
לומר שיהיה עניו והיו כליו רעים וסכורים
הפך כונתו שחשב שבסביל הבדיקה
יעני אררבה הוא להפך כי הבדיקה הוא
מלח הממוץ ומי שאינו נותן הוא יעני ועל
הג' שרובה ליתן וגם שיתנו אחר' אמ' אל'ים
הבי' דרכה והוא יודע את מקומה כלום זה
האדם שאינו נותן על כונה חיובני' בסביל
עושר אלא לעשות רכון האל כלבר היתה
כוונתו והוא שאל'ם הבין דרכה כלום'
שה' הבין דרכה של זאת הבדיקה שלא
נעשת לשום כוונה חיובנית והוא יודע את
מקומה כלום' שה' ג' יודע הסכר שיתן
לו כי אין שום אדם ולא כבוי' שירע סכרו
שיתן לו הא' בעהב כי עץ לא חתה אל'ים
זולתך יעשה למחכה לו :

חס וגשלם :

1 דָּק פִּי' לֹא טוֹב הַיּוֹת אֲדָם לְבַדּוֹ סִי' בִּי
דָּו " _____ סִי'

2 דָּק בִּי' מִלֵּךְ רֹזֵל זֵית אֶסְפִּי צִנִּי' וְסִי' אִי
דָּו " _____ סִי'

3 דָּק צִי' עַל עֵשׂ לֵשׁ בְּסִמָּךְ נִיהִי
צִיּוֹם הַצְּמִיחַ בֵּין הַטְּחָאָוּבֵן
דָּו " _____ סִי' ג'
דָּו " _____ סִי' עַבֵּן

4 דָּק עַל מִיטֵל בַּת אֶשְׁרֵל
דָּו " _____ סִי' יוֹד

5 דָּק עַל הַנְּבִיא אֶשְׁרֵי בְּאֵת הַחֹמָה
דָּו " _____ סִי' יֵתֵן

6 דָּק בְּעֵצַן נְבִיאִים אֶלֶד וְנִיֵּדָד
בְּדָו לֹא נִצְלָתָהּ וְנִסְ לֹא בְּצִוֵּר
רִעֵצָן נְבִיאִים לְעֵצָא חֵת

7 דָּק תִּכְרֹךְ הַתּוֹקֵדִים מִסִּי' אֶמֶלֶת
עַם לֵהִי
דָּו " _____ סִי' יֵצֵן

8 דָּק יַעֲלֵה וְהִיא אֶשְׁמֵרוּ בֵּן סִי' וְחֹזֵב יֵי' קִי'
לֹא בְּסִכּוֹרֵךְ תִּלְכִּי מִיֵּלֶךְ וְנִי'

9 דָּק הַסִּי' קָחֵם עַל הַעֲמֵן קָחֵם
לֹא אֶשְׁמֵר בְּאֶפְסֵן אֶחָד
וּבְצִוֵּת הַתּוֹחֵסוֹת לְרִעֵצָן
הַסִּי' רִפְּזוּ הַחֵם כְּמוֹ סִי' קָחֵם לָו

9 דָּק בְּכֹתֵל אֶתְּנִי וְרִבֵּן
בְּאַלְעִתֵּם לְבַר הַדִּיֵּן
דָּו " _____ סִי' ט'
דָּו " _____ סִי' תֵּתֵן